AWDURDOD TÂN GOGLEDD CYMRU

DATGANIAD O GYFRIFON 2010-2011

C Y N N W Y S

	RHIF TUD.
Rhagair Esboniadol gan y Trysorydd	1-6
Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiad o Gyfrifon	7
Datganiad Llywodraethu Blynyddol	8-16
Datganiad o Bolisïau Cyfrifyddu	17-23
Datganiadau Ariannol Craidd	24-27
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol Craidd	28- 55
Cyfrif y Gronfa Bensiynau gyda Nodiadau	56-57
Adroddiad yr Archwilydd	58-59
Atodiad: Newidiadau Blwyddyn Flaenorol – Troi i'r Safonau IFRS	60-62

RHAGAIR ESBONIADOL

1. Mae'r cyfarwyddyd gweithredol ar gyfer y Gwasanaeth Tân ac Achub yng Nghymru i'w gael yn y Fframwaith Cenedlaethol ar gyfer Tân ac Achub a luniwyd gan Lywodraeth y Cynulliad. Mae'r Fframwaith Cenedlaethol yn ceisio ehangu rôl y Gwasanaethau Tân ac Achub o safbwynt atal, addysgu ac ymwneud â'r cymunedau y maent yn eu gwasanaethau, gan sicrhau'r un pryd na pheryglir eu gallu i ymladd tanau.

Mae Gwasanaethau Tân ac Achub Gogledd Cymru yn paratoi cynlluniau gweithredu blynyddol er mwyn lleihau'r risgiau a gwella gwasanaethau, gyda phwyslais cynyddol ar atal ac addysgu. Mae'r Gwasanaeth yn weithgar gyda'r cymunedau y mae'n eu gwasanaethu, enghraifft o hyn yw nifer yr Archwiliadau Diogelwch Tân yn y Cartref a gwblhaodd y Gwasanaeth, sef 36,905 yn 2010/11 o'i gymharu â 32,802 yn 2009/10. Mae'r Awdurdod yn gweithio mewn partneriaeth â gwasanaethau brys eraill, er enghraifft rheolir y portffolio eiddo gan Adran Rheoli Cyfleusterau ar y cyd â Heddlu Gogledd Cymru, ac mae Ystafell Reoli'r Gwasanaeth Tân bellach mewn adeilad sy'n cael ei rannu gyda'r Heddlu yn Llanelwy. Mae'r Awdurdod hefyd yn cymryd rhan mewn nifer o brosiectau eraill sy'n adlewyrchu amcanion y Fframwaith Cenedlaethol, er enghraifft Cymdeithas y Diffoddwyr Tân Ifanc sy'n cael ei redeg gan ddiffoddwyr tân pan nad ydynt ar ddyletswydd, gyda changhennau trwy'r gogledd; prosiect y Ffenics sydd wedi bod yn llwyddiannus iawn gyda phobl ifanc yn yr ardal; ac Addysg Diogelwch ar y Ffyrdd mewn partneriaeth â Heddlu Gogledd Cymru a Gwasanaeth Ambiwlans Cymru trwy nifer o ddigwyddiadau 'Effeithiau Marwol' trwy'r gogledd.

Mae Datganiad o Gyfrifon yr Awdurdod yn gyhoeddiad sy'n ofynnol dan y gyfraith; a'i ddiben yn bennaf yw darparu gwybodaeth glir ynghylch sefyllfa a pherfformiad ariannol Awdurdod Tân Gogledd Cymru am y flwyddyn ariannol 2010-11.

2(a). Dyma'r datganiadau, a'u dibenion:-

(i) **Datganiad o gyfrifoldebau am y Datganiad o Gyfrifon**

Mae hwn yn gosod cyfrifoldebau priodol yr Awdurdod a'i swyddogion am lunio a chymeradwyo'r Datganiad o Gyfrifon.

(ii) **Datganiad Llywodraethu Blynyddol**

Mae'r datganiad hwn yn darparu adolygiad parhaus o effeithiolrwydd fframwaith llywodraethu'r Awdurdod, gan gynnwys y system rheolaeth fewnol a'r systemau rheoli risg, a hynny er mwyn rhoi sicrwydd ynglŷn â'u heffeithiolrwydd a/neu i lunio cynllun gweithredu rheolaeth i fynd i'r afael â'r gwendidau a nodir.

(iii) **Datganiad Polisïau Cyfrifyddu**

Mae hyn yn nodi'r egwyddorion a'r polisïau sy'n sail i gyfrifon yr Awdurdod.

(iv) **Datganiad ar y Symudiad mewn Cronfeydd**

Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiad yn y flwyddyn yn y gwahanol gronfeydd a ddelir gan yr awdurdod, wedi eu dadansoddi yn 'gronfeydd i'w defnyddio' (h.y. y rhai y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant neu i leihau cyfraniadau gan yr Awdurdodau Cyfansoddol) a chronfeydd eraill wrth gefn. Mae'r Gwarged neu'r (Diffyg) ar y llinell Darpariaeth Gwasanaethau yn dangos gwir gost economaidd darparu gwasanaethau'r awdurdod, a dangosir rhagor o fanylion yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant. Mae'r rhain yn wahanol i'r symiau statudol y mae'n rhaid eu codi ar Falans y Gronfa Gyffredinol a ariennir gan gyfraniadau gan y chwe Awdurdod Cyfansoddol. Mae'r Cynnydd / Gostyngiad Net cyn y llinell Trosglwyddiadau i'r Cronfeydd a Glustnodwyd yn dangos Balans y Gronfa Gyffredinol statudol cyn unrhyw drosglwyddiadau a wnaed gan yr Awdurdod yn ôl disgresiwn i neu o'r cronfeydd a glustnodwyd.

(v) **Y Cyfrif Cynhwysfawr Incwm a Gwariant**

Mae'r datganiad hwn yn dangos y gost cyfrifyddu yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol â'r arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm i'w ariannu gan gyfraniadau. Mae gwariant yr Awdurdod yn cael ei ariannu gan gyfraniadau gan y chwe Awdurdod Lleol yng Ngogledd Cymru yn unol â'r rheoliadau; gallai hyn fod yn wahanol i'r gost cyfrifyddu. Dangosir sefyllfa'r cyfraniad yn y Datganiad Symudiad yn y Cronfeydd Wrth Gefn. Mae'r datganiad yn dangos bod gwarged o £28.577m (2009/10, diffyg o £52.553m) yn y flwyddyn oherwydd y newidiadau i gostau pensiwn gwasanaeth blaenorol oherwydd y newid o'r Mynegai Prisiau Manwerthu (RPI) i Fynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI). Y newidiadau yn y cyfrifon oherwydd y newid yn y modd y cânt eu trin oedd – roedd costau Gwasanaeth Blaenorol a gredydwyd i'r llinell gostau Annosranedig yn £24.056m (2009-10 £0.084 dr) a'r Cynnydd Actiwaraidd yn £17.156m (2009-10 Colled Actiwaraidd £44.87m).

(vi) **Y Fantolen**

Mae'r Fantolen yn dangos gwerth yr asedau a'r ymrwymiadau a gydnabyddir gan yr Awdurdod fel yr oeddent ar ddyddiad y Fantolen. Mae asedau net yr Awdurdod (asedau llai ymrwymiadau) yn cael eu cyfateb gan y cronfeydd wrth gefn sydd gan yr awdurdod. Adroddir ynghylch y cronfeydd wrth gefn mewn dau gategori. Mae'r categori cyntaf yn gronfeydd y gellir eu defnyddio, h.y. y cronfeydd y gallai'r Awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaeth, yn ddibynnol ar yr angen i gadw lefel ddarbodus o gronfeydd wrth gefn ac unrhyw gyfyngiadau statudol ar eu defnydd (e.e. y Gronfa Derbyniadau Cyfalaf na ellir ei defnyddio ond i ariannu gwariant cyfalaf neu ad-dalu dyled). Mae'r ail gategori yn cynnwys cronfeydd wrth gefn sy'n dal enillion a colledion heb eu gwireddu (e.e. y Gronfa Ailwerthuso), lle na fyddai symiau ond yn dod ar gael i ddarparu gwasanaethau petai'r asedau'n cael eu gwerthu; a chronfeydd sy'n dal gwahaniaethau o ran amseru a ddangosir yn y llinell Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn 'Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu a sail ariannu dan y rheoliadau'.

Gwerth net yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2011 oedd £179.684m o ddiffyg, gostyngiad yn y diffyg o £28.577m dros y sefyllfa addasedig ar 31/3/2010, yn bennaf oherwydd gostyngiad yn yr Ymrwymiad Pensiynau.

(vi) **Datganiad Llif Arian**

Mae'r Datganiad Llif Arian yn dangos y newidiadau yn arian a chyfwerth ag arian yr awdurdod yn ystod y cyfnod adrodd. Mae'r datganiad yn dangos sut mae'r awdurdod yn creu ac yn defnyddio arian a chyfwerth ag arian trwy gategoreiddio llif arian fel gweithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu. Mae swm y llif arian net sy'n codi o'r gweithgareddau gweithredu yn ddangosydd allweddol o'r graddau y mae gweithrediadau'r Awdurdod yn cael eu hariannu trwy gyfraniadau ac incwm grant neu gan dderbynwyr y gwasanaethau a ddarperir gan yr awdurdod. Mae'r gweithgareddau buddsoddi yn dangos y graddau y mae'r all-lifiadau arian wedi eu gwneud ar gyfer adnoddau sydd â'u bwriad o gyfrannu at y modd y gall yr Awdurdod ddarparu gwasanaethau yn y dyfodol. Mae'r llifiadau arian sy'n codi o weithgareddau ariannu yn ddefnyddiol wrth ragweld ceisiadau o lifiadau arian yn y dyfodol gan ddarparwyr cyfalaf (h.y. benthyca) i'r Awdurdod.

(vii) **Cyfrif y Gronfa Bensiynau**

Ar 1 Ebrill 2007 newidiodd y trefniadau sy'n ymwneud â Chynlluniau Pensiwn y Diffoddwyr Tân yng Nghymru. Mae'n ofynnol i'r Awdurdod gadw Cyfrif Incwm a Gwariant a Datganiad Asedau Net ar wahân ar gyfer yr holl drafodion hyn.

2(b). Mae'r Datganiad Symudiad ar Gronfeydd Wrth Gefn, y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian a Chyfrif y Gronfa Bensiynau yn cael eu cefnogi gan nodiadau sy'n darparu gwybodaeth ychwanegol. Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn cwrdd â gofynion y Cod Ymarfer ar Gyfrifydda Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2010-11 (y Cod) a'r Cod Ymarfer Cyfrifyddau Gwerth Gorau (BVACOP), a gyhoeddwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA), a'r Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005 a Diwygiadau 2007 i'r Rheoliadau.

3. CRYNODEB O'R FLWYDDYN ARIANNOL 2010-2011

(i) Gwariant Refeniw 2010-2011

Cymeradwywyd cyllideb o £32,093,400 ar gyfer y flwyddyn gan Aelodau'r Awdurdod. Yn nodyn 21, ceir rhagor o fanylion am y gwariant gweithredol, sef gwariant gwirioneddol yr Awdurdod heb y newidiadau cyfrifyddu. Roedd y gwariant gwirioneddol yn is na'r hyn y cyllidwyd amdano, ac roedd modd i'r Awdurdod neilltuo £223k i gronfa gyffredinol a fydd yn darparu rhywfaint o sicrwydd bod arian ar gael i gynorthwyo mewn blynyddoedd i ddod ac a fydd yn golygu y gall yr Awdurdod dynnu o'r cronfeydd hyn yn hytrach na gorfod gofyn am ardollau ychwanegol. Mae'r tabl isod yn dangos y prif feysydd lle cafwyd gorwariannau, a'r tanwariannau a ddefnyddiwyd yn eu herbyn.

Gorwariannau	***£'000***	***Tanwariannau***	***£'000***
Costau cludiant	40	Costau Gweithwyr	241
Incwm Cynllunio rhag Argyfyngau	50	Ariannu Dyled	313
Diffygion Masnachu	37	TG a Chyfathrebu	333
Incwm Galwadau Gwasanaethau Arbennig	51	Swyddog Disgyblu	60
Incwm o Gyrsiau Hyfforddi	69		
Offer yr Ochr Weithredol	73		
Ffioedd Proffesiynol ar Brosiectau Cyfalaf a ataliwyd	404		
Cyfanswm	724		947
Tanwariant Net			**223**

Cyflwynwyd adroddiad manylach am weithgarwch ariannol y flwyddyn i'r Awdurdod Tân ar 20 Mehefin 2011, ac mae ar gael ar wefan y Gwasanaeth Tân (www.gwastan-gogcymru.org.uk).

Derbyniodd yr Awdurdod nifer o grantiau refeniw gan Lywodraeth y Cynulliad yn ystod y flwyddyn i hyrwyddo amryw o ymgyrchoedd yng Ngogledd Cymru. Cyfanswm y grantiau a dderbyniwyd oedd £1.78m (£2.17m 2009-10). Ar gyfer y prosiectau canlynol yr oedd rhai o'r grantiau mwyaf a dderbyniwyd:

- Y Ffenics £172k
- Ymyriadau £487k
- Lleihau Llosgi Bwriadol £276k
- Dimensiynau Newydd £293k
- Firelink £56k
- Cydnerthu £134k

(ii) Gwariant Cyfalaf 2010-2011

Yn ystod y flwyddyn, gwariodd yr Awdurdod £6.322m ar brosiectau cyfalaf fel a ganlyn:-

	£ '000
Adeiladau	
TGCh Gorsaf Dân y Rhyl	6
Prynu Tir – Nefyn	32
Ailfodelu Betws y Coed	1
Datgymalu Gorsaf Radio	1
Swyddfeydd Diogelwch Sirol Llangefni	296
Datgymalu Tyrau Hyfforddi	49
Gorsaf Dân Newydd Wrecsam	401
Mân Waith Adeiladu	595
Cydymffurfio â deddf anabledd a chydraddoldeb	828
Tai Hyfforddi	75
Ffïoedd Proffesiynol wedi eu codi ar Refeniw	-404

Cerbydau ac Offer	
Tendrau Dŵr	2,139
Cerbydau Ysgafn	251
Cerbydau a Uwchraddiadau eraill	672
Cychod pŵer	50
Gwisgoedd Offer Amddiffyn Personol	803
TG ac offer eraill	527
CYFANSWM Y GWARIANT CYFALAF	**6,322**

Cafwyd gwariant llai nag a ragwelwyd yn rhaglen gyfalaf 2010-2011 oherwydd oedi ar brosiect Wrecsam ac ar yr amserlen adeiladu ar gyfer y Tendrau Dŵr. Caiff y cynlluniau hyn eu dwyn ymlaen i 2011-2012.

Mae'r ffïoedd proffesiynol a gafwyd yn 2010-2011 a 2009-2010 ar brosiectau cyfalaf nad ydynt bellach yn bosibl wedi cael eu trin fel costau ofer, ac mae'r rhaglen gyfalaf wedi cael ei hailgredydu gyda'r ffïoedd, a'r gwariant wedi ei drosglwyddo i'r Gwariant Refeniw.

Dyfarnwyd arian grant i'r Awdurdod gan Lywodraeth y Cynulliad, sef £251k, ac fe'i defnyddiwyd i uwchraddio a gwella'r cyfleusterau hyfforddi mewn nifer o eiddo, a chyfrannu at offer TG i'w ddefnyddio ar gynlluniau penodol.

Dan y Cod Darbodus, gall yr Awdurdod ariannu'r rhaglen gyfalaf yn unol â pha ddull bynnag o ariannu sydd fwyaf cost-effeithiol. Yn 2010-2011, ariannwyd y rhaglen gyfalaf yn bennaf gan fenthyciadau gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus ac Awdurdodau Lleol eraill (£6,033k), grantiau (£251k) a Derbyniadau Cyfalaf (£38k)

(iii) **<u>Y Fantolen 2010-2011</u>**

Pennir oes ased i'r holl adeiladau, cerbydau ac offer sy'n eiddo i'r Awdurdod Tân, a chânt eu dibrisio ar sail yr oes ddisgwyliedig honno; dangosir hyn yn Nodyn 9 yn y Datganiadau Ariannol Craidd. Mae'r cynnydd mewn benthyca yn dibynnu ar nifer o ffactorau; swm y gwariant cyfalaf i'w ariannu trwy fenthyca a'r ddyled fenthyca i'w had-dalu fel rhan o'r Ddarpariaeth Isafswm Refeniw. Dyled fenthyca'r Awdurdod ar 31 Mawrth 2011 oedd £19.39m.

Cyflwynwyd IAS19 (sef FRS17 gynt) i sicrhau bod datganiadau ariannol yn adlewyrchu gwerth teg asedau ac ymrwymiadau sy'n codi o rwymedigaethau buddion ymddeol cyflogwr, ynghyd ag unrhyw ariannu cysylltiedig. Codir cost llawn ar y cyfrif refeniw am gost gyfredol gwasanaeth, ynghyd â nodyn ar y Fantolen i adlewyrchu ymrwymiad pensiwn yr Awdurdod. Yr ymrwymiad pensiwn amcangyfrifedig ar gyfer Awdurdod Tân Gogledd Cymru ar 31 Mawrth 2011 yw £197m, sef gostyngiad o £29m. Mae'r gostyngiad oherwydd y newid yn y modd y mae costau pensiwn gwasanaeth blaenorol yn cael eu trin, sef o sail y Mynegai Prisiau Manwerthu (RPI) i sail Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI).

(iv) **<u>Llif Arian</u>**

Caiff yr Awdurdod ei gyllido gan gyfraniadau gan chwe Awdurdod Lleol Cyfansoddol, derbynnir y cyfraniadau'n fisol, a chânt eu defnyddio i gyllido gwariant.

(v) **<u>Darpariaethau a Chronfeydd Wrth Gefn</u>**

Mae gan yr Awdurdod nifer o ddarpariaethau i ddiwallu sawl ymrwymiad i ddod yn sgîl digwyddiadau yn y gorffennol. Y balans ar ddechrau'r flwyddyn oedd £0.65m, ac ar ddiwedd y flwyddyn roedd yn £0.48m. Roedd y symudiad yn y flwyddyn o ganlyniad i drosglwyddo arian yn y Ddarpariaeth Bensiynau i gronfa wedi ei chlustnodi i ymorol am gostau pensiynau yn y dyfodol – mae hyn yn unol â'r gweithdrefnau cyfrifyddu cywir. Disgwylir defnyddio'r darpariaethau yn 2011-2012, a byddant yn ddigon i gwrdd â'r costau disgwyliedig.

Pasiwyd deddfwriaeth sy'n caniatáu i Awdurdodau Tân yng Nghymru gadw cronfeydd wrth gefn, a dyma'r ail flwyddyn y gellid gweithredu hyn. Rhoddwyd arian o'r neilltu mewn cronfa wrth gefn gan mai peth doeth i'r Awdurdod yw adeiladu Cronfa Gyffredinol, a'r disgwyl yw mai'r meysydd lle y caiff ei ddefnyddio fydd:-

- unrhyw gostau pontio sy'n ymwneud â'r Adolygiad o Ofal Swyddogion;
- yn erbyn cynnydd tanwydd na gyllidwyd ar ei gyfer;
- ymorol am unrhyw ymrwymiadau amodol a allai godi; ac
- ymorol am gostau unrhyw ymddeoliadau cynnar ar sail effeithlonrwydd.

Yn nodiadau 15 ac 16 i'r datganiadau ariannol craidd, cynhwysir rhagor o fanylion am y darpariaethau a'r cronfeydd wrth gefn a ddelir.

(vi) **<u>Costau Ariannu Cyfalaf</u>**

Y taliadau a godwyd ar gyfrifon refeniw'r gwasanaeth i adlewyrchu cost yr asedau sefydlog a ddefnyddiwyd wrth ddarparu gwasanaethau oedd £2.037m. Swm amcanol yw hwn am ddibrisio, a gwneud addasiad ar y balans diwedd flwyddyn fel nad effeithir ar y cyfraniadau sydd eu hangen i ariannu'r gwasanaeth. Y gost wirioneddol i'r gwasanaeth am gyfalaf ariannu yw £424k o log benthyciad, a £1,544k o Leiafswm Darpariaeth Refeniw a Darpariaeth Refeniw Gwirfoddol.

4. Y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (Safonau IFRS)

(i) Cefndir

Yn adroddiad y gyllideb 2007 gan Drysorlys EM, cyhoeddwyd y byddai cyrff y sector cyhoeddus yn mabwysiadu Safonau IFRS. Nod hyn oedd 'dod â manteision o ran cysondeb a chymharu rhwng adroddiadau ariannol yn yr economi fyd-eang, ac i ddilyn arferion gorau'r sector preifat' *(Trysorlys EM, adroddiad Economic and Fiscal Strategy Report and Financial Statement and Budget, Mawrth 2007).* Mae'r GIG, y gwasanaeth prawf a chyrff llywodraeth ganolog eisoes wedi mabwysiadu'r Safonau IFRS yn eu cyfrifon 2009/10.

Mabwysiadwyd Safonau IFRS gan Awdurdodau Lleol ychydig yn ddiweddarach, a dyma'r rhan fawr olaf o'r sector cyhoeddus i fabwysiadu'r IFRS yn llawn wrth baratoi cyfrifon 2010-2011.

(ii) Ardrawiad gweithredu'r Safonau IFRS

Roedd gweithredu'r Safonau IFRS yn golygu newidiadau sylfaenol i'r ffordd y mae'r cyfrifon yn cael eu paratoi a'u cyflwyno. Mae'r newidiadau i'r cyfrifon yn golygu newidiadau ac ychwanegiadau sylweddol i'r Egwyddorion a'r Polisïau Cyfrifyddu. Mae'r prif newidiadau rhwng cyfrifon a baratoir gan reolau Arfer Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig (UK GAAP) o'u cymharu â'r Safonau IFRS fel a ganlyn:-

- trefn a chynnwys y Datganiadau Ariannol craidd.

- Ailddosbarthu asedau – mae Asedau Sefydlog diriaethol yn cael eu hailddosbarthu'n Eiddo, Peiriannau ac Offer a Chyfarpar. Mwy o bwyslais ar gyfrifyddu cydrannau. Dosbarth newydd o asedau a ddelir ar werth dan Asedau Cyfredol.

- Menter Cyllid Preifat (PFI) – Caiff yr asedau a'r ymrwymiadau dan y cynlluniau PFI eu cynnwys yn y Fantolen, ond o dan y rheolau cyfrifyddu blaenorol roeddent wedi eu heithrio (y newid yn ofynnol gan y Datganiad o'r Arfer a Argymhellir (SORP) 2009 cyn rhoi'r Safonau IFRS ar waith yn llawn yn 2010/11).

- Prydlesau – Adolygwyd y trefniadau prydlesau, a dygwyd nhw i'r Fantolen/tynnwyd nhw o'r Fantolen yn achos prydlesau. Adolygwyd trefniadau eraill er mwyn asesu p'un ai ydynt yn cynnwys sylwedd prydles.

- Buddion Gweithwyr – Rhoddir cyfrif am dâl gwyliau a buddion tymor byr eraill ar sail cronedig, felly sefydlwyd credydwr yn hyn o beth, gyda chronfa negyddol yn ei erbyn.

- Grantiau a Chyfraniadau Llywodraeth Ganolog – Credydir y rhain i'r Cyfrif Refeniw wedi eu derbyn (oni bai fod amodau) a'u trosglwyddo i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Dangosir y newidiadau i'r cyfrifon dan Arferion UK GAAP, sy'n ofynnol wrth droi i'r cyfrifon sy'n cydymffurfio â Safonau IFRS, yn fanwl yn yr Atodiad i'r Datganiad o Gyfrifon 2010/11.

Yn unol â Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol Tro Cyntaf IFRS1, mae'r Datganiad o Gyfrifon 2010-2011 yn cynnwys tair Mantolen a nodiadau fel a ganlyn:-

- 31 Mawrth 2011
- 31 Mawrth 2010 (cymharol)
- 1 Ebrill 2009 (troi i Safonau IFRS)

5. GWYBODAETH YCHWANEGOL

Mae gwybodaeth ychwanegol am y cyfrifon hyn ar gael gan Drysorydd yr Awdurdod ym Modlondeb, Conwy. Hefyd, mae gan aelodau o'r cyhoedd sydd â diddordeb hawl statudol i ddarllen y cyfrifon cyn i'r archwiliad gael ei gwblhau. Hysbysebir yn y wasg leol, ac ar wefan Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (www.gwastan-gogcymru.org.uk) a Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy (www.conwy.gov.uk) bod y cyfrifon ar gael i'w darllen.

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AM Y DATGANIAD O GYFRIFON

CYFRIFOLDEBAU'R AWDURDOD

Mae'n ofynnol i'r Awdurdod:

- wneud trefniadau i weinyddu ei faterion ariannol yn gywir ac i sicrhau bod gan un o'i swyddogion y cyfrifoldeb am weinyddu'r materion hynny. Yr Awdurdod hwn, y cyfryw swyddog yw'r Trysorydd
- rheoli ei faterion i sicrhau defnydd economaidd, effeithlon ac effeithiol o adnoddau a diogelu ei asedau
- cymeradwyo'r Datganiad o Gyfrifon

TYSTYSGRIF Y CADEIRYDD
DATGANIAD O GYFRIFON 2010/2011

Cymeradwywyd y cyfrifon archwiliedig yng nghyfarfod Pwyllgor Archwilio Awdurdod Tân Gogledd Cymru.

ARWYDDWYD:____ DYDDIAD:_____________

Cadeirydd Awdurdod Tân Gogledd Cymru

CYFRIFOLDEBAU'R TRYSORYDD

Y Trysorydd sy'n gyfrifol am baratoi Datganiad o Gyfrifon yr Awdurdod yn unol ag arferion priodol fel y nodir yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifyddu Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod). Mae'n ofynnol i'r Datganiad o Gyfrifon gyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol yr Awdurdod ar y dyddiad cyfrifyddu a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2011.

Wrth baratoi'r Datganiad o Gyfrifon, mae'r Trysorydd wedi:

- dethol polisïau cyfrifyddu addas, ac yna wedi eu defnyddio'n gyson;
- gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifiadau a oedd yn rhesymol a darbodus;
- cydymffurfio â Chod awdurdodau lleol.

Mae'r Trysorydd hefyd wedi:

- cadw cofnodion cyfrifyddu cywir a oedd yn gyfoes;
- cymryd camau rhesymol i atal a darganfod twyll ac anghysonderau eraill.

TYSTYSGRIF Y TRYSORYDD
DATGANIAD O GYFRIFON 2010/2011

Paratowyd Datganiad o Gyfrifon yn unol â Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005 a Diwygiadau i'r Rheoliadau 2010.

ARWYDDWYD:____ DYDDIAD:______

K W FINCH CPFA IRRV

Trysorydd Awdurdod Tân Gogledd Cymru

GWASANAETH TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

2010/2011

1. CYFLWYNIAD

Llywodraethu corfforaethol yw'r system o gyfarwyddo a rheoli sefydliadau. Mae llywodraethu corfforaethol yn ymwneud â'r ffordd y mae materion yr Awdurdod yn cael eu trin gan aelodau etholedig a swyddogion, a sut rydym yn ymwneud â rhanddeiliaid a phartneriaid.

Er mwyn dangos llywodraethu da, rhaid i'r Awdurdod ddangos ei fod yn cydymffurfio â'r egwyddorion craidd (ac ategol) sydd yn y Fframwaith *Delivering Good Governance in Local Government* a gyhoeddwyd yn 2001 gan Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifydda (CIPFA) a Chymdeithas Prif Weithredwyr Awdurdodau Lleol (SOLACE).

Mae'r sicrwydd llywodraethu sydd yn y datganiad hwn wedi eu strwythuro o amgylch pob un o'r egwyddorion craidd sydd yn y Fframwaith uchod.

2. Cwmpas Cyfrifoldeb

Mae Gwasanaeth Tân Gogledd Cymru yn gyfrifol am sicrhau y caiff ei fusnes ei gynnal yn unol â'r gyfraith a'r safonau priodol, a bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu a'i gyfrifo'n briodol, a'i ddefnyddio'n economaidd, effeithlon ac effeithiol. Hefyd, mae dyletswydd ar yr Awdurdod o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 1999 i wneud trefniadau i sicrhau gwelliant parhaus yn y ffordd mae ei swyddogaethau yn cael eu harfer, gydag ystyriaeth i gyfuniad o economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd.

Wrth gyflawni'r cyfrifoldeb cyffredinol hwn, mae'r Awdurdod yn gyfrifol am roi trefniadau priodol yn eu lle ar gyfer llywodraethu ei faterion, gan hwyluso cyflawni ei swyddogaethau'n effeithiol, ac sy'n cynnwys trefniadau ar gyfer rheoli risg.

Mae'r Awdurdod wedi cymeradwyo a mabwysiadu cod llywodraethu corfforaethol, sy'n gyson ag egwyddorion Fframwaith CIPFA/SOLACE, *Delivering Good Governance in Local Government.*

Mae'r datganiad hwn yn esbonio sut mae'r Awdurdod wedi cydymffurfio â'r cod, a hefyd yn cwrdd â gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005, fel y'u diwygiwyd o safbwynt datganiad ar reolaeth fewnol.

3. Diben y Fframwaith Llywodraethu

Mae'r Fframwaith Llywodraethu yn cynnwys y systemau a'r prosesau, a'r diwylliant a'r gwerthoedd, sy'n cyfarwyddo a rheoli'r Awdurdod a'i weithgareddau y mae'n atebol amdanynt i'r gymuned, yn cysylltu â hi ac yn ei harwain. Mae'n galluogi'r awdurdod i fonitro llwyddiant ei amcanion strategol ac i ystyried a yw'r amcanion hynny wedi arwain at gyflwyno gwasanaethau priodol a chost-effeithiol.

Mae'r system rheolaeth fewnol yn rhan sylweddol o'r fframwaith hwnnw, ac mae wedi ei chynllunio i reoli risg i lefel resymol yn hytrach na dileu pob risg o fethu cyflawni polisïau, nodau ac amcanion. Felly, ni all ond darparu sicrwydd o effeithiolrwydd sy'n rhesymol ac nid yn llwyr. Mae system yr Awdurdod o reolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus sydd wedi ei chynllunio:

- adnabod a blaenoriaethu'r risgiau i lwyddiant polisïau, nodau ac amcanion yr Awdurdod;
- gwerthuso tebygolrwydd o wireddu'r risgiau hynny;
- gwerthuso'r ardrawiad petaent yn cael eu gwireddu; a
- rheoli'r rheini yn economaidd, effeithlon ac effeithiol.

Mae'r Fframwaith Llywodraeth wedi ei roi mewn lle yn yr Awdurdod am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2011, a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r datganiad o gyfrifon.

4. Y Fframwaith Llywodraethu

Mae'r Fframwaith Llywodraethu yn disgrifio elfennau allweddol y systemau a'r prosesau sy'n rhan o drefniadau llywodraethu'r Awdurdod yn unol â chwe egwyddor llywodraethu corfforaethol sydd wedi eu cynnwys yn ein cod, ac sy'n cynnwys:-

- Ffocws ar ddiben yr Awdurdod a'i ganlyniadau i'r gymuned, a chreu a gweithredu gweledigaeth ar gyfer Gogledd Cymru.
- Aelodau a swyddogion yn gweithio gyda'i gilydd i gyflawni pwrpas cyffredin gyda swyddogaethau a rolau wedi eu diffinio'n glir.
- Hyrwyddo gwerthoedd yr Awdurdod, a dangos gwerthoedd llywodraethu da trwy gynnal safonau uchel o ymddygiad ac ymarweddiad.
- Gwneud penderfyniadau gwybodus a thryloyw, sy'n agored i gael eu craffu'n effeithiol a rheoli risg.
- Datblygu galluoedd a medrau'r aelodau a'r swyddogion i fod yn effeithiol.
- Ennyn perthynas â phobl yr ardal a rhanddeilaid eraill er mwyn sicrhau atebolrwydd cyhoeddus sy'n gadarn.

5. Adolygiad o Effeithiolrwydd

Mae'n gyfrifoldeb ar yr Awdurdod i gynnal, o leiaf unwaith y flwyddyn, adolygiad o effeithiolrwydd ei Fframwaith Llywodraethu, gan gynnwys y system rheolaeth fewnol. Yn goleuo'r adolygiad o effeithiolrwydd, bydd gwaith y Grŵp Gweithredol a'i swyddogion o fewn yr Awdurdod sydd â chyfrifoldeb am ddatblygu a chynnal yr amgylchedd llywodraethu, adroddiad blynyddol yr Archwilwyr Mewnol a hefyd sylwadau a wnaed gan archwilwyr allanol ac adolygiadau eraill a gynhaliwyd.

Fel darparwr gwasanaethau Archwilio Mewnol i Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru, mae adran Archwilio Mewnol Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yn darparu i'r Awdurdod, trwy ei Bwyllgor Archwilio, farn ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd llywodraethu'r sefydliad, rheoli risg a'r trefniadau rheoli.

Bydd y Pwyllgor Archwilio yn derbyn adroddiadau rheolaidd gan ei archwilwyr mewnol ynglŷn â'u cynnydd o'i gymharu â'r cynllun archwilio blynyddol sy'n darparu manylion y lefelau sicrwydd y gellir eu gosod yn erbyn y systemau a'r prosesau amrywiol sydd yn eu lle.

Wrth gynnal ac adolygu effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu yr Awdurdod, rhoddwyd ystyriaeth i'r canlynol:-

A. Mae'r Awdurdod yn gweithredu strwythur pwyllgora sy'n ymwneud â'r meysydd allweddol wedi eu gosod yn gydnaws â'i amcanion strategol, gyda Chylch Gwaith sef:-

<u>Yr Awdurdod Tân ac Achub</u>

Ar yr Awdurdod Tân ac Achub, mae 28 o aelodau etholedig o'r 6 Awdurdod Unedol sydd yn rhan o ardal y Gwasanaeth Tân ac Achub yn unol â Gorchymyn Gwasanaeth Tân Gogledd Cymru (Cynllun Cyfuno) 1995.

Ceir diffiniad o rôl yr Awdurdod yn ei Reolau Sefydlog:

- Cyflawni holl ddyletswyddau a chyfrifoldebau Awdurdod Tân ac Achub yn unol â'r ddeddfwriaeth a'r rheoliadau priodol, yn benodol Deddf y Gwasanaethau Tân ac Achub 2004, a'r Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005 – a ddaeth i rym ar 1 Hydref 2006, a'r Cynllun Cyfuno 1995.

- Cytuno ar gynlluniau blynyddol y gwasanaeth, y cyllidebau refeniw a chyfalaf, a'r cyfraniad ar gyfer y cynghorau cyfansoddol.

- Monitro'r cyllidebau refeniw a chyfalaf, ac ymdrin ag unrhyw amrywiadau sylweddol, gan gynnwys penderfyniadau ar unrhyw gyfraniadau atodol.

Bydd yr Awdurdod llawn yn cyfarfod bedair gwaith y flwyddyn, a hynny ym mis Mawrth, Mehefin, Hydref a Rhagfyr, a bydd yn ystyried materion megis cynlluniau'r gwasanaeth, materion busnes arferol, cyllidebau a gwariant, ac i wneud neu gymeradwyo penderfyniadau polisi fel y bo'n briodol. Gellir galw cyfarfodydd arbennig o'r Awdurdod unrhyw bryd os bydd gofyn trafod mater brys.

Caiff y Cadeirydd a'r Is-Gadeirydd eu hethol yn y Cyfarfod Blynyddol a gynhelir ym mis Mehefin.

Yn cefnogi gweithrediad cywir yr Awdurdod ymhellach, mae ei Glerc a'i Drysorydd. Mae'r cyfarfodydd yn agored i'r cyhoedd, ac mae cofnodion o drafodion yr Awdurdod ar gael ar wefan yr Awdurdod.

<u>Y Panel Gweithredol</u>

Mae gan y Panel Gweithredol rôl amrywiol sy'n ymdrin â materion megis penodi uwch swyddogion, edrych ar fanylion cynlluniau gwella ac ariannol, ymdrin â rhai materion archwilio, ynghyd â materion polisi a chyfansoddiadol fel y cyfyd yr angen.

Mae fel arfer yn ymdrin ag ymatebion i bapurau ymgynghorol a datblygiadau polisi eraill, ac yn gwneud argymhellion i'r Awdurdod Tân ac Achub ynglŷn â'i bolisïau allweddol, gan gynnwys y Cynllun Lleihau Risg. Fel arfer, bydd y Panel yn ymdrin ag uwch-benodiadau trwy sefydlu is-bwyllgor arbennig i'r diben.

Sefydlwyd Cylch Gwaith y Panel yn 2001, a bydd yn cael ei adolygu fel y bo'r angen, gyda'r adolygiad diwethaf yn 2009 pan benodwyd y Pwyllgor Archwilio. Mae'n cynnwys y Cadeirydd, yr Is-Gadeirydd a dau aelod o bob awdurdod cyfansoddol (cyfanswm o bedwar aelod ar ddeg). Yn ei gadeirio, mae'r Cadeirydd, neu yn ei (h)absenoldeb, yr Is-Gadeirydd.

Bydd yn cyfarfod bedair gwaith y flwyddyn, rhwng pob cyfarfod o'r Awdurdod Tân ac Achub, er bod modd cynnal cyfarfodydd ychwanegol, yn dibynnu ar lwyth gwaith.

<u>Pwyllgor Archwilio</u>

Yn dilyn adolygiad cyfansoddiadol, penderfynwyd yng nghyfarfod yr Awdurdod yn Rhagfyr 2008 benodi pwyllgor archwilio, i ddod i rym o flwyddyn ddinesig 2009/10 ymlaen.

Mae gan y Pwyllgor bedwar prif rôl, sef archwilio a chraffu - llywodraethu, archwilio a chraffu - rheolaeth ariannol ac adnoddau, archwilio a chraffu - rheoli risg a sicrwydd, ac archwilio a chraffu – perfformiad.

Mae aelodaeth y Pwyllgor yn cynnwys pob aelod nad ydynt yn aelod o'r panel gweithredol, a bydd yn cyfarfod o leiaf ddwywaith y flwyddyn. Caiff y Cadeirydd a'r Is-Gadeirydd eu penodi o'r gwahanol awdurdodau cyfansoddol er mwyn cynrychioli cymunedau Gogledd Cymru.

<u>Pwyllgor Safonau</u>

Sefydlwyd y Pwyllgor Safonau yn unol â gofynion Deddf Llywodraeth Leol 2000, a sefydlwyd ei Gylch Gwaith yn 2003. Mae ei ddyletswyddau'n cynnwys ystyried cwynion yn erbyn aelodau'r Awdurdod a gyfeirir ato gan yr Ombwdsmon, ynghyd â chaniatáu goddefebau. Bydd hefyd yn cynghori'r Awdurdod ar faterion yn ymwneud â safonau.

Mae'r pwyllgor yn cynnwys 6 aelod, gyda phedwar ohonynt yn annibynnol. Ni all cynrychiolwyr yr Awdurdod Tân ac Achub ar y Pwyllgor hwn ddal swydd ar yr Awdurdod. Tynnir y Cadeirydd a'r Is-Gadeirydd o blith yr aelodau annibynnol.

Rhaid i'r pwyllgor gyfarfod o leiaf unwaith y flwyddyn, ond gallant gyfarfod yn amlach os oes angen.

B. Wedi eu cynnwys o fewn rheolaeth ddyddiol y sefydliad, mae nifer o strwythurau allweddol yn eu lle gyda'r bwriad o gynnal ac adolygu effeithiolrwydd systemau:

Y Grŵp Gweithredol

Mae'r grŵp strategol yn cynnwys y Prif Swyddog Tân, y Dirprwy Brif Swyddog Tân a 3 Prif Swyddog Tân Cynorthwyol sy'n cyfarfod bob chwe wythnos i adolygu eitemau sefydlog yn cynnwys perfformiad, rheoli risg ac arian, a datblygu polisïau a gweithdrefnau mewnol.

Rheolaeth Ariannol

Mae trefniadau cadarn yn eu lle i sicrhau bod rheolaeth ariannol yr Awdurdod yn solet, bod ei gyllidebau cymeradwyedig yn realistig ac yn fforddiadwy, ac yn cael eu cefnogi gan systemau monitro gwariant sy'n effeithiol, a hynny er mwyn darparu gwybodaeth i bob lefel o'r sefydliad ar gyfer gwneud penderfyniadau. Mae'r rhain yn cynnwys:

• Bob blwyddyn, bydd yr Awdurdod Tân ac Achub yn adolygu ac yn cymeradwyo cynllun ariannol tymor canolig 3 blynedd a ddatblygwyd ac a oleuwyd gan swyddogion ar y cyd â phenaethiaid adrannau, ac mae'n cysylltu â'r amcanion strategol. Mae'n galluogi'r Gwasanaeth i gael ffyrdd tymor byr, canolig a hir i fynd i'r afael â chynllunio refeniw a chyfalaf.

• Bydd yr Awdurdod Tân ac Achub yn derbyn adroddiadau monitro'r gyllideb bob chwarter, a bydd y Grŵp Gweithredol yn adolygu'r gyllideb yn fanwl bob 6 wythnos;

• Hefyd, bydd grŵp monitro'r gyllideb, sy'n cael ei arwain gan swyddogion, yn cyfarfod bob chwarter gyda phob pennaeth adran i drafod eu cynnydd hyd yn hyn o'i gymharu â'u cynlluniau adrannol a'u cyllidebau datganoledig, a hynny er mwyn sicrhau bod unrhyw wyro o'r targedau y cytunwyd arnynt yn cael ei amlygu cyn gynted ag y bo modd, a chamau'n cael eu cymryd.

• Mae didoliad clir o ran cyfrifoldebau rhwng y swyddogaeth cyfrifyddu rheolaeth, a wneir ym Mhencadlys y Gwasanaeth Tân, a'r swyddogaeth cyfrifyddu ariannol, a wneir trwy Gytundeb Lefel Gwasanaeth gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy.

Rheoli Perfformiad

Mae'r Awdurdod wedi ymrwymo i ddatblygi ei fframwaith rheoli perfformiad yn barhaus, ac mae wedi gweithredu cydrannau pwysig o fframwaith. Mae'n sylweddoli mai maes sy'n datblygu'n barhaus yw hwn, ac mae'n hyderus o barhau i wneud cynnydd yn hyn o beth. Felly, mae'r trefniadau canlynol yn eu lle:

• Gosodir amcanion strategol y Gwasanaeth yn ffurfiol gan yr Awdurdod Tân ac Achub llawn, a chânt eu cyhoeddi yn dilyn cyfnod ymgynghori 12 wythnos yn y Cynllun Cyfunol i Leihau Risg a Gwella. Ystyrir adroddiadau ar y cynnydd wrth gyflwyno'r amcanion strategol hyn fel mater o drefn mewn cyfarfod o'r Awdurdod Tân ac Achub a chan y Grŵp Gweithredol.

• Trwy drafodaethau cynllunio rhwng penaethiaid adrannau/swyddogaeth a'r aelod perthnasol o'r Grŵp Gweithredol, mae'r amcanion lefel uchel hyn yn cael eu trosi'n gynlluniau a strategaethau adrannol sy'n diffinio'n fanylach sut y byddant yn cael eu cyflawni o fewn yr amserlenni disgwyliedig a chyda'r cyllidebau a glustnodwyd.
Cyfrifoldeb y Dirprwy Brif Swyddog Tân yw cymeradwyo'r cynlluniau hyn yn derfynol a'u monitro bob chwarter, a dyna pwy sydd â'r cyfrifoldeb ar lefel uwch reolwr am Gynllunio Cyllid a Chorfforaethol. Mae cyfarfodydd bob chwarter gyda'r grŵp Monitro Perfformiad a'r Gyllideb yn caniatáu ffocws manylach ar y cynnydd wrth gyflawni'r camau a gynlluniwyd.

• Trwy gydol y flwyddyn, bydd y Gwasanaeth yn casglu ac yn monitro cyfres o ddangosyddion perfformiad. Bydd adroddiadau rheolaidd am weithgarwch a pherfformiad o'u cymharu â'r blynyddoedd blaenorol yn cael eu hystyried gan y Grŵp Gweithredol (6 bob blwyddyn) a'r Panel Gweithredol (bob chwarter) i fonitro cynnydd; Gall ystyried yr adroddiadau hyn arwain at ymchwil pellach i faterion penodol neu gymryd camau i gywiro os nad yw'r lefelau gweithgarwch neu berfformiad o fewn cyrraedd y nod, neu os na ellir eu hesbonio (e.e. oherwydd amodau tywydd cyffredinol). Mae holl adroddiadau'r Awdurdod Tân ac Achub ar gael ar wefan y Gwasanaeth.

•Bydd data sy'n bwydo i mewn i Ddangosyddion Strategol Cenedlaethol sy'n seiliedig ar ganlyniadau, ynghyd â Dangosyddion Craidd eraill a osodir gan Lywodraeth y Cynulliad, yn cael eu casglu, eu gwirio a'u dadansoddi'n rheolaidd, a'u cyflwyno i Lywodraeth y Cynulliad a'u hadrodd yn gyhoeddus trwy gydol y flwyddyn. Hefyd, bydd Llywodraeth y Cynulliad yn cyhoeddi llawer o'r wybodaeth hon ar ei gwefannau ei hun.

•Bydd data Dangosydd Strategol yn cael eu harchwilio'n flynyddol gan Swyddfa Archwilio Cymru. Yn cefnogi rheolaeth perfformiad effeithiol ymhellach, mae mesurau a dangosyddion lleol gyda thargedau cysylltiedig lle bo hynny'n berthnasol (e.e. nifer yr Archwiliadau Diogelwch Tân yn y Cartref a gynhelir fesul gorsaf dân).

•Bydd data am ddigwyddiadau yn cael eu casglu, a'u hansawdd yn cael ei sicrhau'n fewnol, cyn eu cyflwyno trwy System Adrodd Digwyddiadau (IRS) newydd ar y we i Lywodraeth y DU. Bydd systemau electronig mewnol hefyd yn storio data, er enghraifft: gweithgarwch diogelwch tân ac atal; a gwybodaeth ariannol.

• Hefyd, cymerodd y Gwasanaeth ran eto mewn proses gilyddol o Sicrwydd Gweithredol Cyflwyno Gwasanaethau rhwng y tri gwasanaeth tân ac achub yng Nghymru. Y Prif Linellau Ymholi yn 2010-11 oedd Atal (mewn perthynas â Diogelwch Cymunedol) a Rheoli Risg Cymunedol. Wedi cwblhau hunan-asesiad, aeth y Gwasanaeth ati i wahodd tîm o'r ddau wasanaeth tân ac achub arall yng Nghymru i gynnal adolygiad gan gymheiriaid ac i wneud argymhellion ar gyfer gwella, yn seiliedig ar eu canfyddiadau.

Rheoli Risg a Chynllunio Parhad Busnes

Mae'r Grŵp Gweithredol yn gyfrifol am y gofrestr risg parhad busnes corfforaethol lefel uchel, a ddatblygwyd ar gyfer yr Awdurdod, ynghyd a'i adolygu. Ar y cyd â phenaethiaid adrannau, mae'r Awdurdod hefyd wedi datblygu cofrestr risg corfforaethol gynhwysfawr sy'n agored i gael ei hadolygu'n rheolaidd.

Hefyd, mae'r Awdurdod wedi cyhoeddi polisi Rheoli Parhad Busnes. Fel rhan o'r Cynllun Cyfunol i Leihau Risg a Gwella ar gyfer 2011-2012, bydd y Gwasanaeth yn sicrhau bod y trefniadau parhad busnes yn gynhwysfawr ac yn sicr. I wneud hyn, bydd y Gwasanaeth yn hyrwyddo pwyslais o'r newydd ar symud cynlluniau ymlaen a datblygu rhai newydd yn barhaus, gan roi'r un pwys ar reoli parhad busnes corfforaethol a gweithredol, a hynny er mwyn gofalu nad oes yr un maes wedi ei anghofio a bod y cynlluniau adfer yn rhai cadarn.

I wneud hyn, bydd gan y Gwasanaeth:

- Gyfrifoldeb wedi ei ddiffinio a'i glustnodi'n glir am Reoli Parhad Busnes o fewn y Gwasanaeth.
- Datblygu rhaglen o brofi ac ymarfer er mwyn gwirio dilysrwydd y cynlluniau presennol.

Y Cynllun Cyfunol i Leihau Risg a Gwella

Trwy broses ffurfiol o ddatblygu Cynllun i Leihau Risg a Gwella, sy'n cynnwys amcanion strategol y Gwasanaeth, bydd yr Aelodau a'r Swyddogion yn ystyried amrywiaeth o wybodaeth berthnasol, megis:

- lefelau perfformiad a gweithgarwch blaenorol;
- yr heriau a'r newidiadau a ragwelir yn y dyfodol;
- y risgiau sy'n hysbys o ganlyniad i asesiadau risg blaenorol a newydd;
- argymhelliad adroddiadau archwilio allanol, adroddiadau archwilio mewnol, hunan-asesiadau ac adolygiadau gan gymheiriaid; ac arolygiaethau penodol (e.e. yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch) a chyrff (e.e. Bwrdd yr Iaith Gymraeg).

Bydd y Risgiau Corfforaethol a'r Risgiau Cymunedol yn cael eu hystyried mewn ffordd integredig yn ystod y broses hon.

Yn Hydref 2010, fe wnaeth yr Awdurdod gyhoeddi ei Gynllun Cyfunol i Leihau Risg a Gwella dan y cyfarwyddyd strategol newydd a gyhoeddwyd yn dilyn dyfodiad y Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009. Roedd y cynllun hwn yn cynnwys adroddiad am berfformiad wrth edrych am yn ôl ar 2009-10, adroddiad am y cynlluniau gwasanaeth ar gyfer y flwyddyn gyfredol, a'r saith Amcan ar gyfer Gwella a osodwyd gan yr Awdurdod ar gyfer 2011-12.

Grŵp Llywio TGCh

Fe wnaeth adolygiad allanol o'r adran TGCh arwain at ffurfio Grŵp Llywio TGCh. Yn ei gadeirio, mae'r Prif Swyddog Tân Cynorthwyol sy'n gyfrifol am TGCh ac mae hefyd yn cynnwys y Dirprwy Brif Swyddog Tân a'r ddau Brif Swyddog Tân Cynorthwyol arall yn ogystal â'r Rheolwr TGCh. Mae ei gylch gwaith yn cynnwys:

- Cyfrifoldeb am ddiffinio polisïau a gweithdrefnau TG y Gwasanaeth, gan gynnwys y polisi diogeledd.
- Monitro lleoliad a gweithrediad Polisi TG o fewn y Gwasanaeth
- Datblygu'r strategaeth TG, a bod yn gyfrifol am adolygu a derbyn achosion busnes o wahanol adrannau ar gyfer buddsoddiadau TG
- Cyfrifoldeb am adolygu a chymeradwyo caffaeliadau mawr o ran TG, a goruchwylio gweithrediad prosiectau mawr TG.

C. Yn ogystal â'i strwythurau pwyllgorau mewnol, a rheolaeth o ddydd i ddydd, mae'r Gwasanaeth hefyd yn agored i adolygiadau allanol o'i systemau allweddol, a hynny er mwyn sicrhau effeithiolrwydd ei systemau:

Archwilio Mewnol

Mae Adran 151 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 yn awgrymu'r angen am swyddogaeth Archwilio Mewnol sy'n ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau "wneud trefniadau ar gyfer gweinyddiad priodol eu materion ariannol." Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005 yn ei gwneud yn ofynnol yn benodol bod "rhaid i gorff perthnasol gynnal system ddigonol ac effeithiol o archwilio mewnol yn unol â'r arferion archwilio mewnol priodol."

Mae'r Awdurdod yn gosod ei swyddogaeth Archwilio Mewnol ar gontract allan i Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy fel rhan o'i Gytundeb Lefel Gwasanaeth Trysorlys a Gwasanaethau Ariannol. Mae'r Gwasanaeth, sy'n annibynnol o ran ei gynllunio a'i weithrediad, yn cydymffurfio â Chod Arferion Archwilio Mewnol CIPFA, ac mae wedi ei gynllunio i roi sicrwydd bod yr Awdurdod yn cynnal systemau digonol o ran rheolaeth fewnol ac yn gwneud argymhellion ar ffyrdd i wella'r rhain pan fo'n teimlo bod angen.

Mae gan Bennaeth y Gwasanaethau Archwilio fynediad uniongyrchol at y Prif Swyddog Tân, pob lefel o reolaeth a'r aelodau etholedig.

Mae'r gwasanaeth Archwilio Mewnol yn cael ei gyflwyno ar sail asesiad risg, sef dull yn seiliedig ar risg i bennu anghenion yr Awdurdod ar ddechrau pob blwyddyn, ac mae wedi ei nodi mewn cynlluniau gweithredol sy'n cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio yn flynyddol i'w cymeradwyo.

Yn y Pwyllgor Archwilio ar 6ed o Fehefin 2011 cyflwynwyd 'Crynodeb o Weithgarwch Archwilio Mewnol 2010/11' i ddangos y gwaith a wnaed yn ystod y flwyddyn, ynghyd â'r 'Cynllun Archwilio Drafft ar gyfer 2011/12.'

Yn ystod 2010/11, fe wnaeth yr adran Archwilio Mewnol gwblhau 50 diwrnod o adolygu, a gafodd eu treulio yn cynnal 4 archwiliad yn y meysydd canlynol:

	Arch-wiliad	Critigol	Mawr	Canolig	Bach	cyfanswm	Cytunwyd gan y Rheolwyr	Barn
Gorsafoedd yn ôl y galw -Sir Ddinbych	Cyson	0	0	3	5	8	8	Digonol
Rhyddid Gwybodaeth	Cyson	0	0	1	3	4	4	Boddhaol
Gweithio mewn Partneriaeth – Diogelwch Cymunedol	Cyson	0	0	14	6	20	20	Digonol
Diogeledd TG	Cyson	0	0	7	0	7	7	Boddhaol
							Da	**0**
							Boddhaol	**2**
							Digonol	**2**
							Anfoddhaol	**0**
								4

Bydd pob archwiliad a wneir yn cael ei ddilyn gan archwiliad adolygu chwe mis yn ddiweddarach er mwyn gweld a ddilynwyd yr argymhellion yn yr adroddiad. Yn 2010/11, yr archwiliadau dilynol oedd:

	Disgrifiad	Cyf. Ffeil	Dyddiad yr Arch.	Dyddiad arfaethedig yr Arch. dilynol	Dyddiad yr Arch. dilynol	Nifer yr Argym.	Argym. yn aros	Barn diwygiedig yr Arch.
1	Incwm ATAGC	VF0 224	Medi-09	Ebr-10	Awst-10	7	**0**	**Da**
2	Diogelu Data	VF0 194	Maw-10	Medi-10	Tach-10	4	**1**	**Da**
3	E Lywodraeth	VF0 263	Meh-10	Rhag-10	Maw-11	1	**0**	**Da**
4	Menter Twyll	VF0 261	Chw-10	Amh.	Amh.	0	**Amh.**	**Amh.**

Mae canlyniadau'r archwiliadau hyn, gan gynnwys yr adolygiadau, yn cael eu hadrodd i'r Prif Swyddog Tân, y Dirprwy Brif Swyddog Tân, y Rheolwr Cyllid a'r rheolwr priodol ar gyfer gweithredu os oes angen.

Yn yr un cyfarfod, fe wnaeth yr adran Archwilio Mewnol hefyd gyhoeddi ei Ddatganiad Sicrwydd Blynyddol, fel sy'n angenrheidiol gan God Ymarfer CIPFA ar gyfer Archwilio Mewnol mewn Llywodraeth Leol 2006. Daeth y Pennaeth Archwilio i'r casgliad yn ei farn archwilio fod prosesau rheolaeth fewnol a llywodraethu corfforaethol boddhaol gan Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru i reoli'r modd y mae'r Awdurdod yn cyflawni ei amcanion.

<u>Archwilio Allanol</u>

Mae KPMG LLP, ar ran Swyddfa Archwilio Cymru, wedi parhau i ddarparu gwasanaeth archwilio allanol i'r Awdurdod yn 2010/11, ac felly mae effeithiolrwydd y rheolaethau mewnol hefyd yn cael ei oleuo gan eu gwaith hwy.

Ym Medi 2010, fe wnaeth Swyddfa Archwilio Cymru a KPMG LLP gyflwyno eu Hadroddiad ar Ddatganiadau Cyfrifyddu i'r Pwyllgor Archwilio, ac roedd hwnnw'n datgan eu bwriad i gyhoeddi Adroddiad diamod yr Archwilydd ar y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig am 2009/10. Roedd yr adroddiad manwl yn cadarnhau bod datganiadau cyfrifyddu'r Awdurdod yn rhoi golwg gwir a theg o'r sefyllfa ariannol fel yr oedd ar 31 Mawrth 2010.

Yn dilyn dyfodiad Mesur Llywodraeth Leol 2009, aeth yr Awdurdod drwy ei Asesiad Gwella Blynyddol cyntaf gan Swyddfa Archwilio Cymru yn 2010/11, gan arwain at gyhoeddi Adroddiad Gwella Blynyddol yn Ionawr 2011. Mae'r Adroddiad yn edrych ar y ffordd y mae'r Awdurdod yn gwella ei wasanaethau.

Mae'n gofyn:
• a yw'n cael ei reoli'n dda
• a yw'n cynorthwyo i leihau'r tebygrwydd o danau a gwrthdrawiadau ar y ffyrdd, a'u hardrawiad
• a yw'n ymateb yn dda i danau a bygythiadau eraill i ddiogelwch; ac
• a yw'n gwybod beth sydd angen iddo ei wneud i wella

Mae'r adroddiad yn canolbwyntio ar flaenoriaethau'r Awdurdod ei hun ar gyfer gwella, gan nodi beth sydd angen i'r Awdurdod ei wneud i wella ei wasanaethau. Bob blwyddyn, bydd Swyddfa Archwilio Cymru yn bwriadu llunio adroddiad sy'n edrych ar ba gynnydd y mae'r Awdurdod wedi ei wneud.

Prif neges yr adroddiad yw bod arweinyddiaeth gadarn a gwelliannau i lywodraethu corfforaethol yn debygol o wella gwelliannau yn dyfodol, er bod yr Awdurdod yn wynebu rhai heriau. Crynodeb o'r casgliadau allweddol yw:

- Mae'r Awdurdod yn cael ei redeg yn dda o ran arweinyddiaeth a rheoli pobl. Mae'n gweithio'n dda gydag eraill mewn partneriaeth; fodd bynnag, mae rhai gwendidau o ran rheoli perfformiad ac mae angen datblygu prosesau busnes ymhellach

- Mae cyllideb yr Awdurdod wedi cael ei reoli'n dda, ac mae'r arian wedi ei wario'n briodol, ac mae datganiadau cyfrifyddu yr Awdurdod yn cyflwyno golwg gwir a theg o'i drafodion ariannol.

- Mae'r amcanion cyhoeddedig ar gyfer gwella sydd gan yr Awdurdod yn glir, ac mae gan lawer ohonynt fesurau o lwyddiant. Mae'r Awdurdod yn cydnabod y bydd rhai o'i amcanion ar gyfer gwella yn anodd eu mesur, a bydd yn datblygu ac yn cyflwyno dangosyddion perfformiad lleol pellach.

- Mae'r Awdurdod yn gwneud llawer o'r pethau iawn i leihau'r tebygolrwydd o danau, a'u hardrawiad, ond mae'n cydnabod bod lle i wella. Mae dull yr Awdurdod yn seiliedig ar ddealltwriaeth o'r ffactorau sy'n cyfrannu at wneud rhai pobl yn fwy tebygol nag eraill o gael tanau gartref. Mae wedi bod yn gweithio gyda phartneriaid allweddol i adnabod a lliniaru'r risg, ac mae nifer y tanau y mae'n mynd atynt yn gostwng. Ond, mae'n dal yn wynebu heriau, yn enwedig o ran lleihau marwolaethau oherwydd tanau yn y cartref.

- Mae'r Awdurdod wedi ymateb i amrywiaeth eang o danau a bygythiadau i ddiogelwch. Derbyniodd tua 17,000 o alwadau at ddigwyddiadau brys yn 2009-10. Mae nifer y galwadau maleisus a dderbyniodd yr Awdurdod a mynd atynt wedi gostwng ers 2004-05, yn bennaf oherwydd bod galwadau amheus yn cael eu herio gan weithredwyr yr ystafell reoli, a chamau'n cael eu cymryd yn erbyn pobl sy'n gwneud galwadau maleisus.

- Mae'r Awdurdod wedi bod yn gweithio i wneud newidiadau i drefniadau iechyd a diogelwch yn dilyn archwiliad gan yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch yn Rhagfyr 2009, ond eto mae anafiadau i staff 'ar ddyletswydd' ac absenoldeb salwch wedi cynyddu ers 2007-08.

- Mae'r Awdurdod yn cymryd camau i wella hyfforddiant, ac mae ganddo broses ddysgu weithredol gynhwysfawr yn ei lle, sy'n caniatáu i staff arsylwi ar ddigwyddiadau a chasglu gwybodaeth at ddibenion iechyd a diogelwch.

Yn dilyn cyflwyno'r Asesiad Gwella Blynyddol, mae'r Llythyr Archwilio Blynyddol gan ei archwilwyr allanol bellach yn cael ei gyflwyno o fewn yr adroddiad. Mae'r llythyr yn nodi'r negeseuon allweddol sy'n codi o'r gwaith archwilio a wnaed ganddynt yn ystod y deuddeng mis diwethaf. Cafodd yr adroddiad a dderbyniwyd ei adrodd i'r Pwyllgor Archwilio ar 31ain Ionawr 2011.

Roedd y canfyddiadau mewn penawdau sy'n codi o'r llythyr, ac sy'n cael eu hailadrodd yn adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru, yn dod i'r casgliad bod yr Awdurdod Tân ac Achub yn cydymffurfio â'i ofynion adrodd ar welliannau ariannol a gwella perfformiad, gan dderbyn barn archwiliad diamod ar y datganiadau cyfrifyddu, a chadarnhau eu bod yn cyflwyno golwg gwir a theg ar drafodion ariannol yr Awdurdod a'r Gronfa Bensiwn. Nodwyd y meysydd canlynol yn ystod yr archwiliad o'r cyfrifon:

- mae prosesau llunio’r datganiadau cyfrifyddu wedi parhau i wella, gan arwain at ddatganiadau drafft sydd o safon dda ac yn cael eu cefnogi gan bapurau gwaith sy’n gynhwysfawr;
- mae trefniadau effeithiol ar gyfer rheoli’r gyllideb yn eu lle, ac mae cynllunio ariannol tymor canolig yn cael eu datblygu, ond mae’r Awdurdod yn wynebu pwysau ariannol sylweddol yn y dyfodol;
- Mae Cynllun yr Awdurdod ar gyfer Gwella 2010-11 yn cwrdd â’r holl ofynion statudol, ac eithrio’r ffaith na chafodd y Cynllun Gwella, er ei fod wedi gwblhau erbyn 31 Hydref 2010, ei gyhoeddi tan 1 Tachwedd 2010, ac mae’n darparu barn gytbwys o’i berfformiad yn 2009-10.

6. Materion Allweddol o ran Llywodraethu

Barn y Swyddogion yw nad yw’r adolygiad o’r trefniadau llywodraethu am flwyddyn ariannol 2010/11 wedi amlygu unrhyw feysydd pryder mawr. Mae’r trefniadau presennol yn addas i’r diben, ac maent yn ddigonol i gwrdd â nodau corfforaethol yr Awdurdod.

Mae nifer o fân faterion, a nodir isod ac yn yr adolygiad, yn cael eu trin gan y swyddogion priodol, a bydd y cynnydd yn cael ei fonitro trwy’r Pwyllgor Archwilio yn ystod y flwyddyn i ddod, sef 2011/12, a byddant yn cael eu hadrodd i’r Awdurdod Tân ac Achub llawn yn ystod yr adolygiad y flwyddyn nesaf.

Materion i’w trin yn 2011/12:

1. Ffurfioli Polisi Rheoli Risg yr Awdurdod
2. Ffurfioli Polisi Partneriaethau yr Awdurdod
3. Adolygu’r cynllun dirprwyo
4. Hyrwyddo’r Polisi Chwythu'r Chwiban ymhlith y staff.

ARWYDDWYD

Cadeirydd Awdurdod Tân ac Achub
Gogledd Cymru

Dyddiad:

Simon Smith
Prif Swyddog Tân Awdurdod Tân
Gogledd Cymru
Dyddiad:

Colin Everett
Clerc i Awdurdod Tân ac Achub
Gogledd Cymru

Dyddiad:

Ken Finch
Trysorydd i Awdurdod Tân ac Achub
Gogledd Cymru

Dyddiad:

DATGANIAD POLISÏAU CYFRIFYDDU

1. CYFFREDINOL

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn crynhoi trafodion yr Awdurdod am flwyddyn ariannol 2010/11, a'i sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ar 31 Mawrth 2011. Mae'n ofynnol i'r Awdurdod baratoi Datganiad blynyddol o Gyfrifon dan Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005, ac mae'r Rheoliadau hynny yn ei gwneud yn ofynnol iddynt gael eu paratoi gydag arferion cyfrifyddu priodol. Yn bennaf, mae'r arferion hyn yn cynnwys y Cod Ymarfer ar Gyfrifydda Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod) a'r Cod Ymarfer Cyfrifyddu Gwerth Gorau 2010/11 (BVACOP), a gefnogir gan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) a'r cyfarwyddyd statudol a gyhoeddwyd dan Adran 12 o Ddeddf 2003.

Yr arfer cyfrifyddu a fabwysiadwyd yn y Datganiad o Gyfrifon yw cost hanesyddol yn bennaf, a hwnnw wedi ei addasu trwy ailwerthuso rhai categorïau o asedau anghyfredol ac offerynnau ariannol.

2. NEWIDIADAU MEWN POLISÏAU CYFRIFYDDU: TROI I SAFONAU IFRS

Mae'r Datganiad o Gyfrifon wedi ei baratoi yn unol â'r Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS), ac mae'n cynnwys Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn, Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant (gyda gwybodaeth y gwasanaeth wedi ei ddadansoddi ar sail y Cod BVACOP), y Fantolen, Datganiad Llif Arian a Nodiadau i'r Cyfrifon (gan gynnwys adroddiad segment ychwanegol yn seiliedig ar drefniadau rheolaeth ariannol, ac yn cynnwys dadansoddiad goddrychol a chysoniadau – nodyn 21). Mae trydedd fantolen, fel ar 1 Ebrill 2009, yn cael ei hadrodd yn Fantolen. Yn yr Atodiad i'r cyfrifon, mae datganiadau wedi eu paratoi sy'n dangos y troi o gyfrifon UK GAAP i'r rhai a baratoir yn fformat newydd y Safonau IFRS, ac maent yn cynnwys y mantolenni ar gyfer 2008-09 a 2009-10 a'r Cyfrif Incwm a Gwariant ar gyfer 2009-10.

Yn y Datganiad o Gyfrifon IFRS agoriadol, fel man cychwyn ar gyfer cyfrifyddu dan y Safonau IFRS, gwnaed y canlynol:-

- Mae'r holl asedau ac ymrwymiadau wedi cael eu cydnabod.
- Mae'r asedau ac ymrwymiadau priodol wedi cael dadgydnabod.
- Mae eitemau wedi cael eu hailddosbarthu, a oedd yn cael eu cydnabod dan UK GAAP fel un math o ased, ymrwymiad neu cydran o ecwiti, yn fath gwahanol dan Safonau IFRS.
- Mae'r Cod wedi cael ei ddefnyddio wrth fesur pob ased ac ymrwymiad.
- Yn gyffredinol, mae'r newidiadau wedi cael eu gwneud am yn ôl, ac eithrio rhai eithriadau.

Mae'r segmentau gweithredu'n cael eu diffinio ar yr un sail ag ar gyfer y "prif benderfynwr gweithredol", ac mae esboniad o'r sail a ddefnyddiwyd ar gyfer yr adrodd segmentol, ynghyd â chysoniad o'r symiau cysylltiedig yn y Datganiad o Gyfrifon, wedi eu cynnwys (nodyn 21).

3. EIDDO, PEIRIANNAU AC OFFER

Asedau Anarbenigol yr Ochr Weithredol ac Anweithredol

Mae tir ac adeiladau anarbenigol yr ochr weithredol ac anweithredol yn cael eu cario drosodd ar Werth Teg, sy'n cael ei bennu fel arfer yn ôl tystiolaeth y farchnad, sef yn gyffredinol y gwerth ar y farchnad agored, ond mae'r Cod yn caniatáu i'r rhain gael eu cario drosodd ar y gwerth defnydd presennol.

Asedau o Natur Arbenigol

O ran asedau o natur arbenigol lle nad oes unrhyw dystiolaeth ar y farchnad, mae amcangyfrif o werth teg wedi cael ei seilio ar Gost Amnewid Dibrisiedig (*Depreciated Replacement Cost (DRC*)), gyda'r prisiad yn Ased Cyfwerth Modern (*Modern Equivalent Asset (MEA*)) gan ddefnyddio'r dull "adeiladu ar unwaith". Mae gorsafoedd tân yn cael eu cynnwys yn y categori hwn.

Tir ac Adeiladau

Rhoddwyd cyfrif am y tir a'r adeiladau ar wahân, a thybir bod oes ddiddiwedd gan dir.

Asedau sy'n cael eu Hadeiladu

Mae asedau sy'n cael eu hadeiladu wedi cael eu prisio ar gost hanesyddol.

Asedau dros ben

Mae asedau dros ben wedi cael eu prisio ar Werth Teg, sef yr hyn a ystyrir yn werth ar y farchnad agored. Lle nad yw'r ased yn cael ei ddal er mwyn creu llif arian, y gwerth a ddefnyddir yw gwerth presennol potensial gwasanaeth yr ased sy'n weddill, a thybir bod hynny yn gyfwerth o leiaf â chost amnewid y potensial gwasanaeth hwnnw a'i ddefnyddio fel mesur o werth teg.

Os yw'r ased dros ben o natur arbenigol, yna bydd y gost amnewid dibrisiedig wedi cael ei ddefnyddio fel amcangyfrif o werth teg. Mae asedau dros ben wedi eu dibrisio, gyda'r dibrisiad wedi ei ddangos yn erbyn "costau na ddosrannwyd" yn hytrach na gwasanaeth penodol.

Cyfrifyddu Cydadrannol

Cydran o eiddo, peiriant ac offer yw eitem sydd â chost sydd yn sylweddol mewn perthynas â chyfanswm cost yr ased. Dylid dibrisio cydrannau'n unigol dros eu hoes ddefnyddiol. Fodd bynnag, wrth droi drosodd i'r Cod, nid yw cyfrifyddu cydrannol ond wedi cael ei ddefnyddio pan fo cydran yn cael ei newid neu ei wella'n rhannol, a'r hen gydran wedi ei ddadgydnabod, ac felly nid oes addasiad i'r mantolenni 31 Mawrth 2009 neu 31 Mawrth 2010.

Ailbrisio

Pan fo ased yn cael ei ailbrisio, gwnaed nodyn rhwng y Gronfa Ailbrisio a'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf, sy'n cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng y dibrisiad yn seiliedig ar gost hanesyddol a swm yr ailbrisiad.

Colledion Ailbrisio

Bydd colled ailbrisio o ganlyniad i dreulio'n glir fudd economaidd, os bydd gwraged ailbrisio ar yr ased hwnnw, yn cael ei godi i ddechrau yn erbyn y gwarged i faint y gwarged hwnnw, gyda balans y golled yn cael ei godi ar y Cyfrif Cynhwysfawr Incwm a Gwariant.

Cafodd y prisiad llawn diwethaf o'r eiddo ei gynnal gan Wilks Head and Eve, cwmni o briswyr o Lundain, ar 1 Ebrill 2009. Cafodd nifer o eiddo eu hailbrisio ar 1 Ebrill 2010 oherwydd i waith gael ei wneud ar yr eiddo hyn. Ers 2010-11, mae'r Awdurdod wedi cyflwyno polisi o brisio eu heiddo ar raglen dreigl yn hytrach na gwneud prisiad llawn bob 5 mlynedd. Mae'r lle swyddfeydd wedi eu prisio ar werth eu defnydd presennol, ac mae'r gorsafoedd tân ar gost amnewid dibrisiedig. Er mwyn cydymffurfio â'r Cod Ymarfer, fe wnaeth y prisiwr amcangyfrif yr oes sydd ar ôl i holl adeiladau'r Awdurdod er mwyn gallu cyfrifo cost dibrisio. Mae asedau eraill yn cael eu cydnabod ar gost hanesyddol, sef y gost gyfredol ar asedau oes fer ac sy'n dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol.

4. **AMHARIAD AR ASEDAU**

Mae'r asedau'n cael eu cario heb fod dim uwch na'u swm adferadwy, a mesurir yr amhariad trwy gymharu'r gwerth sy'n cael ei gario gyda'r uchaf o'r gwerth teg, llai y costau i werthu, (cyfwerth â'r pris gwerthu net) a'r gwerth o'u defnyddio. Bydd yr amhariad yn cael eu fesur bob blwyddyn, ac mae'r dangosyddion i wrth-droi'r amhariad yr un fath ar gyfer asedau diriaethol ac asedau anniriaethol. Bydd yr holl golledion amhariad ar asedau wedi eu hailbrisio yn cael eu cydnabod yn y Gronfa Ailbrisio hyd at y swm yn y Gronfa Ailbrisio ar gyfer pob ased unigol.

5. **ASEDAU ANNIRIAETHOL**

Mae asedau anniriaethol a grëir yn fewnol yn cael eu cyfalafu lle bo'r meini prawf ar gyfer cydnabod yn cael eu hateb. Dyma'r meini prawf: rhaid iddi fod yn bosib gwahanu'r ased oddi wrth yr endid, rhaid i'r endid reoli'r ased, rhaid bod budd economaidd yn y dyfodol i'r ased, rhaid iddi fod yn debygol y bydd y manteision economaidd yn llifo i'r endid, ac y gellir mesur cost yr ased yn ddibynadwy. I ddechrau, bydd yr ased anniriaethol yn cael ei fesur ar gost, bydd pob ailbrisiad yn cael eu codi i ddechrau ar y gronfa ailbrisio, ac nid oes uchafswm ar oes ddefnyddiol yr ased.

6. **PRYDLESAU**

Mae prydlesau eiddo wedi eu categoreiddio a'i trin fel prydlesau ar wahân o ran tir ac adeiladau. Mae'r elfen tir yn cael ei drin fel prydles gweithredu oni bai fod disgwyl i'r hawl basio i ddeiliad y brydles ar ddiwedd cyfnod y brydles. Mae'r Cod yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor roi cyfrif am y prydlesau dan y Safonau IFRS yn ei fantolen agoriadol fel ar 1 Ebrill 2009.

Lle bo prydles gweithredu wedi ei hailgategoreddio'n brydles gyllidol, bydd ased ac atebolrwydd wedi cael eu cydnabod sy'n cyfateb i werth teg yr ased. Os nad yw'r gwerth teg yn wybyddus, mae wedi ei amcangyfrif fel gwerth presennol y taliadau prydles isaf.

Aseswyd trefniadau i bennu p'un ai ydynt yn cynnwys sylwedd prydles. Roedd yr asesiad yn ystyried p'un ai yw cyflawni'r trefniant yn seiliedig ar ddefnyddio ased(au) penodol a ph'un ai yw'r trefniant yn cyfleu'r hawl i ddefnyddio'r ased. Lle bo hyn, cydnabuwyd y brydles a rhoi cyfrif amdani yn unol â darpariaethau'r brydles.

7. **BUDDION GWEITHWYR**

Mae buddion tymor byr wedi eu cronni fel yr enillwyd hwy, ac maent yn cynnwys taliadau a chyflogau, balansau digolledol, bonysau, a buddion anariannol yr ystyrir eu bod yn dod yn ddyledus yn llwyr o fewn y 12 mis wedi'r cyfnod pryd y rhoddwyd y gwasanaeth gan y gweithiwr. Bydd cost gronedig wedi ei chydnabod pan fo ymrwymiad i dalu pae, cyflog a budd-daliadau nawdd cymdeithasol ar ddiwedd y flwyddyn. Rhoddwyd cyfrif am gost pob budd yn ystod cyflogaeth yn ystod y cyfnod yr enillwyd y budd gan y gweithiwr. Mae'r prif ardrawiad mewn perthynas â thâl gwyliau, sydd wedi ei gronni pan fo'n berthnasol.

8. **CODI AR Y REFENIW AM ASEDAU ANGHYFREDOL**

Mae'r cyfrifon gwasanaethau, gwasanaethau cynnal a masnachu yn cael eu debydu gyda'r symiau canlynol i gofnodi'r gost o ddal asedau sefydlog yn ystod y flwyddyn:-

- Dibrisiad sydd i'w briodoli i'r asedau a ddefnyddir gan y gwasanaeth perthnasol.

- Colledion ailbrisio ac amharu a ddefnyddir gan y gwasanaeth lle nad oes unrhyw enillion cronedig yn y Gronfa Ailbrisio y gellir dileu'r colledion yn eu herbyn.

- Amorteiddiad asedau sefydlog anniriaethol sydd i'w briodoli i'r gwasanaeth.

Nid yw'n ofynnol i'r Awdurdod godi cyfraniadau i ariannu dibrisio, ailbrisio, colledion neu amorteiddiadau amhariad. Fodd bynnag, mae gofyn iddo wneud cyfraniad blynyddol o'r refeniw tuag at leihau ei ofyniad cyffredinol o ran benthyca, sy'n gyfwerth â swm a gyfrifir ar sail ddarbodus a bennir gan yr Awdurdod yn unol â'r cyfarwyddyd statudol. Felly, mae dibrisio, ailbrisio a cholledion amhariad ac amorteiddiadau yn cael ei disodli gan y cyfraniad ym Malans y Gronfa Gyffredinol – Darpariaeth Lleiafswm Refeniw trwy drafodyn wedi ei addasu gyda'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn ar gyfer y gwahaniaeth rhwng y ddau.

9. **DIBRISIO**

Mae asedau, heblaw am dir ac anweithredol, yn cael eu dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol.

Mae asedau'n cael eu dibrisio gan ddefnyddio'r dull llinell syth dros y cyfnodau canlynol:-

Adeiladau	15-80 mlynedd
Isadeiledd	5-20 mlynedd
Cerbydau, Peiriannau ac Offer	3-20 mlynedd
Asedau Anniriaethol	5-15 mlynedd

10. **SAIL I DDARPARIAETH AR GYFER AD-DALU DYLED**

Mae'r Awdurdod wedi cymryd benthyciadau tymor hir o wahanol hydoedd i ariannu prynu asedau. Mae darpariaeth ar gyfer ad-dalu'r ddyled yn gyfrifiad sy'n seiliedig ar y gofyniad ariannu cyfalaf addasedig agoriadol. Bydd y gofyniad ariannu cyfalaf yn cael ei ddangos yn gyffredinol fel symudiad ar Falans y Gronfa Gyffredinol fel swm sy'n gyfwerth â 4% o'i werth. Fodd bynnag, mae darpariaeth ychwanegol (gwirfoddol) wedi ei wneud ar gyfer ad-dalu'r ddyled i adlewyrchu'r cynnydd yn yr asedau oes fer sydd bellach yn cael ei hariannu trwy fenthyca, yn hytrach na phrydlesau gweithredu. Mae'r ddarpariaeth ychwanegol yn seiliedig ar oes economaidd yr ased, ac mae'r symudiad ar Falans y Gronfa Gyffredinol yn cael ei gyfrifo ar y sail hwnnw.

11. **CRONFEYDD WRTH GEFN A DARPARIAETHAU**

Gwneir darpariaethau pan fo rhywbeth wedi digwydd sy'n rhoi rhwymedigaeth ar yr awdurdod sy'n debygol o ofyn am setliad trwy drosglwyddo buddion economaidd, ond lle bo amseriad y trosglwyddiad yn ansicr.

Codir tâl am y darpariaethau ar gyfrif refeniw'r gwasanaeth priodol yn y flwyddyn y mae'r awdurdod yn dod yn ymwybodol o'r rhwymedigaeth, yn seiliedig ar yr amcangyfrif gorau o'r setliad tebygol. Pan wneir y taliadau, cânt eu codi ar y ddarpariaeth a sefydlir yn y Fantolen. Bydd setliadau amcangyfrifol yn cael eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol – lle bo hi'n fwy tebyg na pheidio na fydd angen trosglwyddo buddion economaidd bellach (neu y gwneir setliad is na'r disgwyl), bydd y ddarpariaeth yn cael ei gwrth-droi a'i chredydu'n ôl i gyfrif refeniw priodol y gwasanaeth.

Dyma'r ail flwyddyn pryd gall yr Awdurdod ddal cronfeydd wrth gefn, a hynny oherwydd newidiadau i'r ddeddfwriaeth. Gellir diffinio cronfa wrth gefn fel cam gwirfoddol gan yr Awdurdod i roi adnoddau o'r neilltu ar gyfer cynlluniau yn y dyfodol. Bydd y gwariant yn cael ei godi ar y cyfrif refeniw, a gwneir cyfraniad o'r gronfa wrth gefn yn erbyn y gost.

12. **STOC**

Mae stoc wedi ei brisio gan ddefnyddio fformiwlâu 'cyntaf i mewn, cyntaf allan' neu gost gyfartalog pwysol. Lle bo telerau talu gohiriedig ar gyfer prynu stoc, ystyrir hyn yn drefniant ariannu, a byddai'r gwahaniaeth rhwng y pris a fyddai wedi cael ei dalu am delerau credyd "arferol" a'r swm gwirioneddol a dalwyd wedi cael ei gydnabod fel traul llog dros gyfnod yr ariannu.

.

13. **COSTAU BENTHYCA**

Mae opsiwn i gyfalafu costau benthyca sy'n ymwneud ag asedau cymwys, ond ni ddefnyddiwyd yr opsiwn hwn.

14. **RHOI CYFRIF AM GRANTIAU'R LLYWODRAETH**

Ni ellir rhoi grantiau'r Llywodraeth yn erbyn asedau sefydlog, ond bydd grantiau'r llywodraeth (a chyfraniadau eraill) yn cael eu cydnabod ar unwaith yn y Cyfrif Cynhwysfawr Incwm a Gwariant pan fo'r amodau gofynnol wedi cael eu bodloni. Yna, trosglwyddir yr incwm i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf neu'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf Heb eu Defnyddio, yn ddibynnol ar p'un y bydd wedi ei ddefnyddio. Yn ei hanfod, defnyddir Grantiau'r Llywodraeth a ddyfernir ar gyfer cynlluniau cyfalaf fel ffynhonnell arian ar gyfer y rhaglen gyfalaf.

15. **COSTAU PENSIYNAU**

Mae'r Awdurdod yn cymryd rhan mewn dau gynllun pensiwn sy'n cwrdd ag anghenion dau grŵp gwahanol o weithwyr. Mae'r ddau gynllun yn darparu buddion penodol o ran tâl a gwasanaeth i'r aelodau. Y cynlluniau yw:-

(i) **Diffoddwyr Tân**

Dyma gynllun nad yw'n cael ei ariannu, sef nid oes asedau buddsoddi wedi eu casglu i gwrdd â'r ymrwymiadau o ran pensiynau. Rhaid creu arian gan yr Awdurdod i gwrdd â thaliadau pensiwn gwirioneddol wrth iddynt ddod yn ddyledus. Mae cyfraniadau'r cyflogwr a'r gweithwyr yn seiliedig ar ganran y tâl pensiynadwy a osodir yn genedlaethol gan Lywodraeth y Cynulliad, ac maent yn ddibynnol ar ailwerthusiad tair blynedd gan Adran Actiwari'r Llywodraeth. Bydd unrhyw wahaniaeth rhwng y buddion sy'n daladwy a'r cyfraniadau a dderbyniwyd yn cael ei ateb gan grant gan Lywodraeth y Cynulliad. Newidiodd y Llywodraeth ei fecanwaith cyllido ar gyfer y cynllun yn 2007-2008, ac mae hynny wedi lliniaru pryderon ynglŷn â'r posibilrwydd y bydd amrywiadau blynyddol ar drethdalwyr lleol drwy greu cyfrif cronfa bensiwn.

(ii) **Staff Gwasanaethau Llywodraeth Leol a'r Ystafell Reoli**

Mae'r gweithwyr hyn yn gymwys i ymuno â'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Dyma gynllun a ariennir, gyda'r pensiwn wedi ei dalu o'r cronfeydd buddsoddi gwaelodol a reolir gan Gronfa Bensiwn Clwyd. Mae costau'r pensiynau a godir ar gyfrif yr Awdurdod mewn perthynas â'i weithwyr yn cyfateb i'r cyfraniadau a delir i'r cynllun pensiwn a ariennir ar gyfer y gweithwyr hyn. Mae rhagor o gostau'n codi mewn perthynas â rhai pensiynau a delir i weithwyr sy'n ymddeol ar sail heb ei ariannu.

Pennwyd y costau pensiwn hyn ar sail cyfraddau cyfraniad grisiog sy'n cael eu gosod i gwrdd â 100% o ymrwymiadau'r Gronfa yn unol â rheoliadau perthnasol y Llywodraeth.

(iii) **Gwasanaeth Archwilio Mewnol (IAS) 19**

Mae Gwasanaeth IAS 19 yn rhagnodi datgelu ymrwymiadau tymor hir a nodwyd mewn perthynas â'r costau pensiynau. Mae cyfrifon yr Awdurdod wedi eu haddasu i gyd-fynd â'r Cod, ac mae hynny'n darparu nad yw'r addasiadau a wnaed i weithredu Gwasanaeth IAS 19 yn cael unrhyw effaith ar y Cyfraniadau a wneir gan yr Awdurdodau Lleol. I gyd-fynd ag IAS 19, mae'r enillion neu'r colledion actiwaraidd ar yr ymrwymiad pensiwn sy'n weddill yn cael eu codi'n uniongyrchol ar y Gronfa Bensiynau.

Wrth asesu'r ymrwymiadau o ran buddion ymddeoliadau ar 31 Mawrth 2010 ar gyfer Datganiad o Gyfrifon 2009-2010, roedd y Cod yn gofyn i'r actiwari ddefnyddio cyfradd ostyngiad o 3.9% real (5.8% gwirioneddol), a defnyddiwyd cyfradd yn seiliedig ar adenillion ar fond corfforaethol o ansawdd uchel o arian a chyfnod cyfwerth ag ymrwymiadau'r cynllun. Ar gyfer Datganiad o Gyfrifon 2010-2011, mae'r actiwari wedi cynghori bod cyfradd o 3% real (5.7% gwirioneddol) yn briodol.

16. **DYRANNU COSTAU GWEINYDDOL CANOLOG**

Mae'r gwasanaethau gweinyddol canolog mawr, megis Cyllid, Rheoli Eiddo a'r Gefnogaeth Gyfreithiol a Gweinyddol yn cael eu prynu gan Awdurdodau Lleol eraill. Mae'r costau hyn, a chostau gweinyddiaeth ganolog yn yr Awdurdod Tân, wedi cael eu dyrannu i wasanaethau rheng-flaen yn unol â Datganiad CIPFA ar Gyfrifydda Gorbenion a Chod Ymarfer Cyfrifyddu Gwerth Gorau.

17. **DEBYDWYR A CHREDYDWYR**

Cyflwynir cyfrifon yr Awdurdod ar sail croniad yn unol â'r Cod; sef bod symiau sy'n ddyledus i'r Awdurdod, neu ganddo, yn ystod y flwyddyn yn cael eu cynnwys yn y cyfrif refeniw p'un ai yw'r arian wedi dderbyn mewn gwirionedd ynteu i'w dalu yn y flwyddyn. Mae unrhyw groniadau gwariant cyfalaf perthnasol a wnaed ar ddiwedd y flwyddyn, a'r holl wariant cyfalaf, gan gynnwys croniadau, wedi cael eu hariannu.

18. **BUDDSODDIADAU**

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yn rheoli cronfeydd gwarged ar ran yr Awdurdod. Gwneir buddsoddiadau'n uniongyrchol ar ran yr Awdurdod, yn benodol mewn cyfrif galw llog uchel, a chaiff cronfeydd gwarged eraill eu buddsoddi ar y farchnad arian fel rhan o weithgarwch rheoli'r trysorlys yng Nghonwy. Dangosir trafodion llog ar wahân o fewn y Cyfrif Incwm a Gwariant. Dangosir y buddsoddiadau yn y Fantolen fel cost ynghyd â llog cronedig. Dim ond buddsoddiadau sydd wedi cael eu buddsoddi am fwy na thri mis a ddangosir dan y categori buddsoddiad. Rhoddir rhagor o fanylion mewn nodyn i'r Datganiad Ariannol Craidd.

19. **ARIAN A CHYFWERTH AG ARIAN**

Arian a chyfwerth am arian yw arian mewn llaw ac adnau gyda sefydliadau ariannol sy'n daladwy heb gost ar rybudd o ddim mwy na 24 awr, a buddsoddiadau sy'n aeddfedu ymhen tri mis neu lai o ddyddiad caffael, ac maent i'w troi'n symiau hysbys o arian gyda risg ansylweddol o newid gwerth.

.

20. **DERBYNIADAU CYFALAF**

Bydd derbyniadau asedau y cafwyd gwared arnynt yn cael eu dal fel Derbyniadau Cyfalaf i'w Defnyddio yn y gronfa Derbyniadau Cyfalaf i'w Defnyddio hyd oni fyddant yn cael eu defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf.

21. **TRETH AR WERTH**

Mae TAW yn cael ei gynnwys yn y cyfrifon incwm a gwariant, p'un ai yw o natur gyfalaf neu refeniw, dim ond i'r graddau y mae'n anadferadwy.

22. **OFFERYNNAU ARIANNOL**

Y diffiniad o Offeryn Ariannol yw 'unrhyw gytundeb sy'n achosi ased ariannol un endid ac ymrwymiad ariannol neu offeryn ecwiti un arall'. Bydd ymrwymiadau ariannol (benthyciadau) ac asedau ariannol (buddsoddiadau) yn cael eu mesur i ddechrau ar werth teg, ac yn cael eu cario ar eu cost amorteiddiedig. Bydd y llog blynyddol a delir ac a dderbynnir yn y cyfrif Incwm a Gwariant yn seiliedig ar swm gludo'r benthyciad neu'r buddsoddiad wedi ei luosogi gan gyfradd effeithiol y llog ar gyfer yr offeryn. O ran pob benthyciad a buddsoddiad sydd gan yr Awdurdod, y symiau sydd yn y Fantolen yw'r prifswm sy'n aros ynghyd ag unrhyw log cronedig am y flwyddyn.

23. **GWALLAU**

Mae pob gwall perthnasol wedi ei gywiro am yn ôl. Bydd gwallau neu gamddatganiadau yn berthnasol os gallant, naill ai yn unigol neu gyda'i gilydd, ddylanwadu ar y penderfyniadau economaidd y bydd defnyddwyr yn eu gwneud yn seiliedig ar sail y datganiadau ariannol. Datgelwyd natur a swm unrhyw newid sy'n cael effaith yn y cyfnod cyfredol neu mae disgwyl iddo effeithio mewn cyfnodau i ddod (ac eithrio pan fo hynny'n anymarferol).

24. **YMRWYMIADAU AMODOL**

Bydd ymrwymiad amodol yn codi pan fo digwyddiad wedi bod sy'n gwneud ymrwymiad posib ar yr Awdurdod na chaiff ei gadarnhau ond trwy fodolaeth, neu fel arall, rywbeth nad yw'n llwyr o fewn rheolaeth yr Awdurdod. Bydd ymrwymiadau amodol eraill yn codi mewn amgylchiadau pan fyddai darpariaeth yn cael ei gwneud fel arall, ond nad yw'n debygol y bydd angen all-lif o adnoddau, neu na ellir mesur swm yr ymrwymiad yn ddibynadwy.

Ni fydd ymrwymiadau amodol yn cael eu cydnabod yn y Fantolen, ond yn cael eu datgelu mewn nodyn yn y cyfrifon.

DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

DATGANIAD SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD WRTH GEFN

Symudiad yn y Datganiad Cronfeydd wrth gefn ar gyfer blynyddoedd yn diweddu 31 Mawrth 2010 & 2011	**Nodyn**	**Balans Cronfa Gyffredinol**	**Cronfeydd wrth gefn grant ac a glustnodwyd**	**Cronfa wrth gefn talebau cyfalaf**	**Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn gellid ei defnyddio**	**Cronfeydd wrth Gefn annefnyddiol**	**Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn yr Awdurdod**
		£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Balans 31 Mawrth 2009		**0**	**347**	**0**	**347**	**-156,220**	**-155,873**
Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn yn ystod 2009/10							
Gweddill neu (Diffyg) ar y Darpariaeth o Wasanaethau		-10,662	0	0	-10,662	0	-10,662
Incwm a Gwariant arall cynhwysfawr		0	0	0	0	-41,892	-41,892
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		**-10,662**	**0**	**0**	**-10,662**	**-41,892**	**-52,554**
Cyweiriadau rhwng sail cyfrifyddu a sail cronfa o dan y rheoliadau	4	11,034	0	-13	11,021	-11,021	0
(Cynnydd)/Gostyngiad Net cyn trosi i'r Cronfeydd wrth Gefn a glustnodwyd	16	372	0	-13	359	-52,913	-52,554
Cyweiriad						1	1
Trosiannau i/(o) Cronfeydd wrth Gefn a glustnodwyd	5	46	-59	13	0	0	0
(Cynnydd)/Gostyngiad yn 2009/10		**418**	**-59**	**0**	**359**	**-52,912**	**-52,553**
Balans 31 Mawrth 2010		**418**	**288**	**0**	**706**	**-209,132**	**-208,426**

Symudiad yn Natganiad Cronfeydd wrth Gefn	**Nodyn**	**Balans Cronfa Gyffredinol**	**Cronfeydd wrth gefn grant ac a glustnodwyd**	**Cronfa wrth gefn talebau cyfalaf**	**Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn gellid ei defnyddio**	**Cronfeydd wrth Gefn annefnyddiol**	**Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn yr Awdurdod**
		£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Balans 31 Mawrth 2010		**418**	**288**	**0**	**706**	**-209,132**	**-208,426**
Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn yn ystod 2010/11							
Gweddill neu (Diffyg) ar y Darpariaeth o Wasanaethau		11,272	0	0	11,272		11,272
Incwm a Gwariant arall cynhwysfawr		0	0	0	0	17,470	17,470
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		**11,272**	**0**	**0**	**11,272**	**17,470**	**28,742**
Cyweiriadau rhwng sail cyfrifyddu a sail cronfa o dan y rheoliadau	4	-10,820	0	-39	-10,859	10,859	0
(Cynnydd)/Gostyngiad Net cyn trosi i'r Cronfeydd wrth Gefn a glustnodwyd							
	16	452	0	-39	413	28,329	28,742
Cyweiriad				1	1		
Trosiannau i/(o) Cronfeydd wrth Gefn a glustnodwyd	5	-229	191	38	0	0	0
(Cynnydd)/Gostyngiad yn 2010/11		**223**	**191**	**0**	**414**	**28,329**	**28,742**
Balans 31 March 2011		**641**	**479**	**0**	**1,120**	**-180,803**	**-179,684**

Y CYFRIF CYNHWYSFAWR INCWM A GWARIANT

2009/10					2010/11		
Gwariant Gros	**Incwm Gros**	**Gwariant Net**		**Nodyn**	**Gwariant Gros**	**Incwm Gros**	**Gwariant Net**
£'000	**£'000**	**£'000**			**£'000**	**£'000**	**£'000**
1,985	-124	1,861	Diogelwch Tân Cymunedol - Arolygiad ac Ardystiad		2,373	-42	2,331
3,783	0	3,783	Diogelwch Tân Cymunedol - Atal ac Addysgu		4,523	0	4,523
20,709	-371	20,338	Diffodd Tân - Ymateb Gweithredol		23,274	-139	23,135
3,234	0	3,234	Diffodd Tân - Cyfathrebu a throi allan		3,521	0	3,521
194	0	194	Diffodd Tân - Diogelu Cyflenwadau dwr		175	0	175
215	0	215	Costau Craidd Corfforaethol a Democrataidd		194	0	194
118	0	118	Costau heb eu dosbarthu	**2.2**	-24,043	0	-24,043
30,238	**-495**	**29,743**	**Cost Gwasanaethau**		**10,017**	**-181**	**9,836**
12,478	-540	11,938	Gwariant Gweithredu Arall	**6**	12,744	-2,113	10,631
320	-27	293	Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi	**7**	389	-35	354
0	-31,312	-31,312	Cyfraniadau gan Awdurdodau Cyfansoddol	**8**	0	-32,093	-32,093
		10,662	**(Gweddill) neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth o Wasanaethau**				**-11,272**
		-2,978	Gweddill neu ddiffyg ar ailbrisio eiddo ac asedau offer & Equipment Assets				-314
		44,870	Union Enillion/Golledion ar Asedau/ Pensiwn				-17,156
		41,892	**Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall**				**-17,470**
		52,554	**Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr**				**-28,742**

Y FANTOLEN

1 Ebrill 2009	31 Mawrth 2010		Nodiadau	31 Mawrth 2011
£'000	£'000			£'000
31,106	32,211	Eiddo ac Offer	9	36,384
28	19	Asedau nas ellid eu cyffwrdd	9	9
31,134	**32,230**	**Asedau Hir Dymor**		**36,393**
0	1,001	Buddsoddiadau Tymor byr	10	0
336	354	Rhestr Eiddo	11	275
2,690	1,815	Dyledwyr Tymor Byr	12	1,157
1,313	2,032	Arian a chyfwerth ariannol	13	3,303
4,339	**5,202**	**Asedau Cyfredol**		**4,735**
4,448	7,220	Benthyca tymor byr	10	9,126
3,379	3,320	Credydwyr tymor byr	14	3,765
100	507	Darpariaethau	15	482
7,927	**11,047**	**Rhwymedigaethau Cyfredol**		**13,373**
171,690	225,467	Rhwymedigaeth Pensiwn	17	196,832
416	140	Darpariaethau	15	0
10,857	8,891	Benthyca Hir Dymor	10	10,391
456	313	Rhwymedigaethau hir dymor eraill	28	216
183,419	**234,811**	**Rhwymedigaethau Hir Dymor**		**207,439**
-155,873	**-208,426**	**Asedau Net**		**-179,684**
347	706	Cronfeydd wrth Gefn gellid defnyddio	16	1,120
-156,220	-209,132	Cronfeydd wrth Gefn nas ellid defnyddio	17	-180,804
-155,873	**-208,426**	**Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn**		**-179,684**

DATGANIAD LLIF ARIAN

2009/10		Nodiadau	2010/11
£'000			£'000
10,662	Gweddill/Diffyg Net ar Ddarpariaeth o Wasanaethau		-11,272
-13,172	Addasiadau i'r Net (Gweddill) neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth o Wasanaethau ar gyfer Symudiadau di-ariannol		8,595
-291	Addasiadau i Eitemau wedi'u cynnwys yn y net (Gweddill) neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth o Wasanaethau sy'n Weithgareddau Buddsoddi ac Ariannu		-260
-2,801	Llif Arian Net o Weithgareddau gweithredu	18	-2,937
1,625	Gweithgareddau Buddsoddi	19	5,766
457	Gweithgareddau ariannu	20	-4,100
-719	Net (Cynnydd) neu Ostyngiad mewn arian neu gyfwerth ariannol		-1,271
-1,313	**arian a chyfwerth ariannol ar ddechrau'r cyfnod adroddi**		**-2,032**
-2,032	**Arian a chyfwerth ariannol ar ddiwedd y cyfnod adroddi**	13	**-3,303**

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Dyma'r tro cyntaf i'r cyfrifon gael eu paratoi yn unol â'r Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (Safonau IFRS). Er mwyn gallu cymharu â'r blynyddoedd blaenorol, mae'r datganiadau trosi yn dangos addasiadau blwyddyn flaenorol wedi cael eu cynnwys fel Atodiad i'r cyfrifon.

Ni chaniateid i'r Awdurdod ddal cronfeydd wrth gefn fel ar 1 Ebrill 2009, fodd bynnag oherwydd y newid o UK GAAP i Safonau IFRS, y gofyniad newydd yw bod unrhyw grantiau sydd wedi cael eu derbyn gan yr Awdurdod ar gyfer cynlluniau penodol, ond nad ydynt wedi cael eu defnyddio o fewn y flwyddyn, yn cael eu dangos dan Gronfeydd i'w Defnyddio, lle o'r blaen byddent wedi cael eu trin fel Derbyniadau Blaenswm dan yr Ymrwymiadau Cyfredol. Mae'r cyfrifon wedi eu haddasu i adlewyrchu'r newid o 1 Ebrill 2009 er mwyn cydymffurfio â'r rheoliad cyfrifyddu newydd ac i ddarparu cymhariaeth deg.

1. Rhagdybiaethau a wnaed ynglŷn â'r Dyfodol, a Ffynonellau Pwysig Eraill Ansicrwydd Amcangyfrif

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn cynnwys ffigyrau amcangyfrifedig sy'n seiliedig ar ragdybiaethau a wnaed gan yr Awdurdod ynglŷn â'r dyfodol neu sydd fel arall yn ansicr. Gwneir amcangyfrifon gan ystyried profiad hanesyddol, y tueddiadau cyfredol, a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, oherwydd na ellir pennu'r balansau gyda sicrwydd, gallai'r canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol i'r rhagdybiaethau a'r amcangyfrifon.

Eitem	Ansicrwydd	Efaith os yw'r Canlyniadau Gwirioneddol yn wahanol i'r Tybiaethau
YMRWYMIAD PENSIYNAU	Mae amcangyfrif yr ymrwymiad net i dalu pensiynau yn dibynnu ar nifer o farnau cymhleth sy'n ymwneud â chyfradd y gostyngiad a ddefnyddiwyd, y gyfradd y rhagamcenir y bydd cyflogau'n codi, newidiadau mewn oedran ymddeol, cyfraddau marw, a'r adenillion disgwyliedig ar asedau'r gronfa bensiynau. Mae cwmni o actiwarïaid ymgynghorol wedi eu cyflogi i ddarparu cyngor arbenigol ynglŷn â'r rhagdybiaethau i'w defnyddio.	Fe wnaeth y gyllideb frys newid y cynnydd mewn pensiynau i gyd-fynd â Mynegai'r CPI yn hytrach na'r RPI. Mae hyn wedi golygu dyfodiad credyd gwasanaeth blaenorol sy'n lleihau'r ymrwymiad net yn y fantolen. Mae'r actiwarïaid yn disgwyl i ddyfodiad Mynegai'r CPI leihau'r taliadau pensiwn, ond gallai amcangyfrifon cyfredol y CPI o'i gymharu â'r RPI fod yn anghywir.

Fel ar 31 Mawrth 2011, y brif eitem ym Mantolen yr Awdurdod, y mae iddi risg sylweddol o addasiad pwysig yn y flwyddyn ariannol sy'n dod, yw:-

2. Eitemau Pwysig Incwm a Gwariant

2.1 Gwariant Cyfalaf a godir ar Refeniw

Mae gan y rhaglen gyfalaf ddarpariaeth ar gyfer adeiladu Gorsaf Dân newydd ar gyfer ardal Wrecsam, ac ymchwiliwyd i nifer o safleoedd ynghylch eu haddasrwydd. Ni ellir bellach gyfateb y ffïoedd a gafwyd ar y ddau safle cyntaf i brosiect sy'n mynd rhagddo, ac felly rhaid eu trin fel ffïoedd cyfalaf ofer a'u codi ar y cyfrif refeniw. Y gwariant i'w ddileu ar y refeniw yw £404k.

2.2 Ymrwymiad Pensiynau

Yn 2010/11, roedd gostyngiad anghymesur yn ngwerth y gronfa o £225m i £197m, a hynny oherwydd adenillion ased cadarnhaol a disgwyliadau chwyddiant tymor hir yn disgyn, ynghyd â'r cynnydd mewn pensiynau o'r RPI i CPI.
Cynhwysir y gostyngiad hwn ar wyneb y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant o fewn gwariant am gostau annosbarthedig, £24.056m credyd.

3. Digwyddiadau wedi Dyddiad y Fantolen

Awdurdodwyd y Datganiad o Gyfrifon i'w gyhoeddi gan Drysorydd yr Awdurdod Tân. Nid yw digwyddiadau sy'n dilyn y dyddiad hwn yn cael eu hadlewyrchu yn y datganiadau ariannol na'r nodiadau. Lle bo digwyddiadau cyn y dyddiad hwn yn darparu gwybodaeth am amodau oedd yn bodoli ar 31 Mawrth 2011, mae'r ffigurau yn y datganiadau ariannol a'r nodiadau wedi cael eu haddasu ymhob agwedd bwysig er mwyn adlewyrchu ardrawiad yr wybodaeth hon.

4. Addasiadau rhwng Sail Cyfrifyddu a Sail Ariannu dan Reoliadau

Mae'r nodyn hwn yn rhestru'r addasiadau a wnaed i gyfanswm yr incwm a'r gwariant cynhwysfawr a gydnabyddir gan yr Awdurdod yn y flwyddyn, a hynny yn unol â'r arfer cyfrifyddu priodol i'r adnoddau a enwir gan y darpariaethau statudol fel rhai sydd ar gael i'r Awdurdod ar gyfer cwrdd â gwariant cyfalaf a refeniw yn y dyfodol.

2010/11	ronfeydd wrth gefn gellid defnyddi				wrth gefn nas ellid
	Balans Cronfa wrth Gefn Gyffredinol	Cronfa wrth Gefn Cyfalaf wedi'i glustnodi	Cronfa wrth Gefn Talebion Cyfalaf	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn gellid defnyddio	Symudiad yn y Cronfeydd wrth Gefn nas ellid defnyddio
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Addasiadau'n bennaf yn ymwneud â Chyfrif Cyfalaf wedi'i addasu					
Gwrthdroi eitemau wedi'u debydu/credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr					
Costau ar gyfer dibrisiad a nam ar asedau anghyfredol	-3,598	0	0	-3,598	3,598
Ailbrisio colledion ar Eiddo ac Offer					
Amorteiddiad Asedau Anghyffwrddadwy	-9			-9	9
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau wnaed	251	0	0	251	-251
Symudiad yn y Cyfrif Asedau a roddwyd	1,135	0	0	1,135	-1,135
Addasiad	1	0	0	1	-1
Cynnwys yr eitemau heb eu debydu na'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr					
Darpariaeth Statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf	1,544	0	0	1,544	-1,544
Addasiadau'n bennaf yn ymwuend â Chronfa wrth Gefn Talebau Cyfalaf					
Trosglwyddo elw gwerthiant ariannol a gredydwyd fel rhan o'r gwerthiant ennill/colli i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		0	0	0	0
Defnydd o gronfa wrth gefn talebau cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newyddUse of Capital	0	0	39	39	-39
Cyfraniad o'r cronfa wrth gefn talebau cyfalaf tuag at gostau gweinyddol o werthiant asedau anghyfredol	0	0	0	0	0
Addasiad yn bennaf yn ymwneud a'r Cronfa wrth Gefn Pensiynau					
Gwrthdroi eitemau'n berthnasol i fuddio ymddeol wedi'u debydu neu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gweler Nodyn 30)	8,139	0	0	8,139	-8,139
cyfraniadau pensiwn gan y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr a dalwyd yn ystod y flwyddyn	3,340	0	0	3,340	-3,340
Addasiad yn bennaf yn ymwneud a'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig:					
y swm a dalwyd o'r ariannu swyddogion i'r Datganiad Incwm a Gwariant yn wahanol ar sail cronni'r arian oedd yn daladwy yn y flwyddyn yn unol ag anghenion statudol.	17	0	0	17	-17
Cyfanswm Addasiadau	10,820	0	39	10,859	-10,859

Ffigyrau Cymharol 2009/10	Cronfeydd wrth gefn defnyddiol				Cronfeydd wrth gefn
	Balans Cronfa Gyffredinol	Cronfeydd Cyfalaf wrth gefn wedi'u clustnodi	Cronfa Talebau Cyfalaf	Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn Defnyddiol	Symudiad mewn Cronfeydd wrth gefn annefnyddiol
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cyweiriad yn ymwneud a Chyfrif Cyweiriad Cyfalaf yn benodol					
Gwrthdroi eitemau wedi'u debydu neu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:					
Costau dibrisio ac amhariad o asedau anghyfredol	-4,447	0	0	-4,447	4,447
Colledau ailbrisio ar Offer ac Eiddo					
Amorteiddiad Asedau anghyffwrddadwy	-9			-9	9
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau wnaed	925	0	0	925	-925
Symudiad yn y Cyfrif Asedau Rhoddedig					
Cynhwysiad eitemau nas debydwyd na'u credydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:					
Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf	1,388	0	0	1,388	-1,388
Cyweiriad yn bennaf yn ymwenud â Cronfa wrth Gefn Talebau Cyfalaf					
Trosi elw gwerthiant ariannol wedi'u credydu fel rhan o'r ennill/colli ar waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	0	0	13	13	-13
Defnydd o'r Gronfa Talebau Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	0	0	0	0
Cyweiriadau'n bennaf yn ymwneud â'r Gronfa Pensiynauwrth Gefn :					
Gwrthdroi eitemau'n berthnasol i fuddion ymddeol wedi'u debydu neu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gweler Nodyn 30)	-12,118	0	0	-12,118	12,118
cyfraniadau cyflogwr i bensiynau a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr â oedd yn daladwy yn ystod y flwyddyn:	3,211	0	0	3,211	-3,211
Cyweiriad yn bennafyn ymwneud â'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig:					
gwahaniaeth swm rhwng tâl swyddogion a gostiwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail cronedig â'r tâl sy'n gostiadwy yn y flwyddyn yn unol â'r gofynion statudol	16	0	0	16	-16
Cyfanswm Cyweiriadau	**-11,034**	**0**	**13**	**-11,021**	**11,021**

5. Trosglwyddiadau i/o'r Cronfeydd i'w Defnyddio

Mae'r nodyn hyn yn rhestru'r trosglwyddiadau i'r cronfeydd wrth gefn, ac ohonynt, ar 1 Ebrill 2009.

Dyddiad	Cronfa Gyffredinol	Cronfeydd a glustnodwyd	Cyfanswm
Balans agoriadol ar 1 Ebr 09	0	(347)	(347)
Trosglwyddiadau (i mewn)/allan 2009-2010	(418)	59	(359)
Balans ar 31 Mawrth 2010	(418)	(288)	(706)
Trosglwyddiadau (i mewn)/allan 2010-2011	(223)	(191)	(414)
Balans ar 31 Mawrth 2011	(641)	(479)	(1,120)

6. Gwariant ac Incwm Gweithredu Eraill

2009/10 £000		2010/11 £000
132	Trosglwyddiadau i/(o'r) Darpariaethau	(165)
19	Diffyg ar Weithrediadau Masnachu	37
12,268	Costau Llog Pensiynau	12,707
(13)	Enillion/colledion ar gael gwared ar asedau anghyfredol	(39)
(11)	Trosglwyddiad o'r Ddarpariaeth Dyledion Drwg	0
(516)	Adenillion ar Asedau Pensiynau	(749)
0	Asedau Rhoddedig	(1,135)
59	Trosglwyddiada (i mewn)/allan o'r Gronfa Grant a Glustnodwyd	(26)
0	Addasiad	1
11,938	**Cyfanswm**	**10,631**

7. Incwm a Gwariant Cyllid a Buddsoddiadau

2009/10 £000		2010/11 £000
320	Llog yn daladwy a chostau tebyg	389
-27	Llog	-35
293	**Cyfanswm**	**354**

8. Cyfraniadau o'r Awdurdodau Cyfansoddol

Awdurdod	2009/10 £'000	2010/11 £'000
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	5,155	5,280
Cyngor Sir Ynys Môn	3,184	3,253
Cyngor Gwynedd	5,464	5,573
Cyngor Sir Ddinbych	4,477	4,602
Cyngor Sir y Fflint	6,945	7,119
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	6,087	6,266
CYFANSWM	**31,312**	**32,093**

Gwneir cyfraniadau i'r Awdurdod Tân gan y chwe Awdurdod Lleol yng Ngogledd Cymru i ymorol am gostau gweithredu. Mae'r swm a delir gan bob Awdurdod yn seiliedig ar yr amcangyfrif poblogaeth diweddaraf am yr ardal.

. 9. Eiddo, Peiriannau ac Offer ac Asedau Anniriaethol

Caiff yr asedau eu prisio fel yr amlinellir yn Nodyn 11 a Nodyn 12 o'r Polisïau Cyfrifyddu. Dangosir manylion yr asedau a ddelid ar 31 Mawrth 2011 a ffigurau cymharol 31 Mawrth 2010 isod, ynghyd â manylion symudiad yn ystod y flwyddyn:-

2010-2011	***Tir ac Adeiladau*** ***£'000***	***Cerbydau ac Offer*** ***£'000***	***Isadeiledd*** ***£'000***	***Asedau Anweithredol*** ***£'000***	***Cyfanswm*** **Eiddo Peiriannau ac Offer** ***£'000***	***Cyfanswm*** **Asedau Ann-iriaethol** ***£'000***
Gwerth Llyfr Gros ar 1 Ebrill 2010	23,170	16,339	260	591	40,360	65
GWERTH AR 1 EBRILL 2010	**23,170**	**16,339**	**260**	**591**	**40,360**	**65**
Asedau Rhoddedig	0	1,135	0	0	1,135	0
Ychwanegiadau	1,882	2,303	0	2,137	6,322	0
Ailbrisiadau	158	0	0	0	158	0
Gwariant a gomisiynwyd	553	0	0	(553)	0	0
Gwaredu	0	(12)	0	0	(12)	0
Amhariad/Cyfalafu Dan Statud	(1,570)	0	0	0	(1,570)	0
GWERTH LLYFR GROS AR 31 MAWRTH 2011	**24,193**	**19,765**	**260**	**2,175**	**46,393**	**65**
Dibrisiad Cronedig ar 1 Ebrill 2010	(586)	(7,330)	(233)	0	(8,149)	(46)
Ailbrisiad	156	0	0	0	156	0
Dibrisiad am y flwyddyn	(734)	(1,289)	(5)	0	(2,028)	(9)
Addasiad	0	0	0	0	0	(1)
Gwaredu	0	12	0	0	12	0
Dibrisiad Cronedig ar 31 Mawrth 2011	**(1,164)**	**(8,607)**	**(238)**	**0**	**(10,009)**	**(56)**
GWERTH LLYFR GROS AR 31 MAWRTH 2011	**23,029**	**11,158**	**22**	**2,175**	**36,384**	**9**
GWERTH LLYFR GROS AR 31 MAWRTH 2010	**22,584**	**9,009**	**27**	**591**	**32,211**	**19**

Data Cymharol 2009-2010	***Tir ac Adeil-adau*** ***£'000***	***Cerbydau ac Offer*** ***£'000***	***Isadeiledd*** ***£'000***	***Asedau An-weithredol*** ***£'000***	***Cyfanswm* Eiddo Peiriannau ac Offer *£'000***	***Cyfanswm* Asedau Ann-iriaethol *£'000***
Gwerth Llyfr Gros ar 1 Ebrill 2009	23,546	15,358	260	65	39,229	65
GWERTH AR 1 EBRILL 2009	**23,546**	**15,358**	**260**	**65**	**39,229**	**65**
Ychwanegiadau	718	1,318	0	538	2,574	0
Ailbrisiadau	1,468	0	0	0	1,468	0
Gwariant a gomisiynwyd	12	0	0	(12)	0	0
Gwaredu	0	(337)	0	0	(337)	0
Amhariad/Cyfalafu Dan Statud	(2,574)	0	0	0	(2,574)	0
GWERTH LLYFR GROS AR 31 MAWRTH 2010	**23,170**	**16,339**	**260**	**591**	**40,360**	**65**
Dibrisiad Cronedig ar 1 Ebrill 2009	(1,510)	(6,386)	(227)	0	(8,123)	(37)
Ailbrisiad	1,510	0	0	0	1,510	0
Dibrisiad am y flwyddyn	(586)	(1,281)	(6)	0	(1,873)	(9)
Gwaredu	0	337	0	0	337	0
Dibrisiad Cronedig ar 31 Mawrth 2010	**(586)**	**(7,330)**	**(233)**	**0**	**(8,149)**	**(46)**
GWERTH LLYFR GROS AR 31 MAWRTH 2010	**22,584**	**9,009**	**27**	**591**	**32,211**	**19**
GWERTH LLYFR GROS AR 31 MAWRTH 2009	**22,036**	**8,972**	**33**	**65**	**31,106**	**28**

<u>YMRWYMIADAU CYFALAF 2010-2011 Ymlaen</u>

Yr ymrwymiadau cyfalaf mawr a nodwyd ar 31 Mawrth 2011 oedd £3,759,350, ac mae eu manylion yn y tabl isod.

Cynllun	***Cost yn y Dyfodol dan Gontract £'000***
Gwahanol Eiddo	367
Tendrau Dŵr, Cerbydau ac Offer	3,392
CYFANSWM	**3,759**

GWYBODAETH AM YR ASEDAU A DDELIR

Mae'r asedau sefydlog sy'n eiddo i'r Awdurdod yn cynnwys y canlynol:-

	Nifer ar 31 Mawrth 2011	*Nifer ar 31 Mawrth 2010*
TIR AC ADEILADAU		
Gorsafoedd Tân	44	44
Pencadlys y Frigâd	0	0
Pencadlysoedd Rhanbarthol	0	0
Swyddfeydd Diogelwch y	5	5
Siroedd	1	1
Ystafelloedd Rheoli	4	2
Sefydliadau Hyfforddi	1	1
Gweithdau Cerbydau	1	1
Gweithdai		
Storfeydd		
CERBYDAU AC OFFER		
Cerbydau Gwaith	78	72
Cerbydau Cynorthwyol	97	75

Mae'r cynnydd yn nifer y cerbydau cynorthwyol o ganlyniad i'r newid o brydlesu i brynu – wrth i gerbydau ar brydles gael eu dychwelyd, daw cerbydau sy'n eiddo i'r Awdurdod yn eu lle.

10. Offerynnau Ariannol

Categorïau Offerynnau Ariannol

Mae'r categorïau canlynol o offerynnau ariannol yn cael eu cario yn y Fantolen:

	Hir Dymor				Cyfredol		
	31 Mawrth 2011	**31 Mawrth 2010**	**1 Ebrill 2009**		**31 Mawrth 2011**	**31 Mawrth 2010**	**1 Ebrill 2009**
	£'000	**£'000**	**£'000**		**£'000**	**£'000**	**£'000**
Buddsoddiadau							
Benthyciadau a swm sy'n dderbyniadwyLo	-	-	-		3,350	4,020	1,650
Asedau ariannol sydd ar gael i'w gwerthu	-	-	-		-	-	-
Cyfanswm Buddsoddiadau	**0**	**0**	**0**		**3,350**	**4,020**	**1,650**
Dyledwyr							
Benthyciadau a swm sy'n dderbyniadwy	-	-	-		-	-	-
Asedau ariannol a wnaed ar gyfansymiau cytundeb	-	-	-		164	178	352
Cyfanswm Dyledwyr	**0**	**0**	**0**		**164**	**178**	**352**
Benthyciadau							
Rhwymedigaeth ariannol ar gost armoteid	10,391	8,891	10,857		9,001	7,116	4,344
Cyfanswm Benthyciadau	**10,391**	**8,891**	**10,857**		**9,001**	**7,116**	**4,344**
Credydwyr							
Rhwyedigaethau ariannol a wnaed ar gyfanswm contract	-	-	-		1,486	1,235	1,156
Cyfanswm Credydwyr	**-**	**-**	**-**		**1,486**	**1,235**	**1,156**

Mae dyledwyr a chredydwyr tymor byr yn cael eu cario ar gost, gan fod hyn yn amcangyfrif teg o'u gwerth.

Cysoni buddsoddiadau tymor hir gyda'r Fantolen

	31 Mawrth 2011 £'000	31 Mawrth 2010 £'000	1 Ebrill 2009 £'000
Asedau Ariannol - Buddsoddiadau	0	1,001	0
arian a'r hyn sy'n cyfateb	3,303	2,032	1,313
Arian a ordynnwyd	51	988	360
Croniadau	(4)	-1	-23
Buddsoddiadau	**3,350**	**4,020**	**1,650**

Cysoni balansau tymor hir a byr gyda'r ddyled wirioneddol sy'n aros:

	31 Mawrth 2011 £'000	31 Mawrth 2010 £'000	31 Mawrth 2009 £'000
Ymrwymiadau ariannol: Benthyca	19,517	16,111	15,305
Llai Croniadau Llog PWLB	(101)	(104)	(124)
Croniadau Llog Benthyciadau Marchnad	(24)	-	-
Newid disgown i fenthyciad a ddiwygiwyd	-	-35	(168)
Dyled heb ei thalu	**19,392**	**15,972**	**15,013**

<u>BENTHYCA ALLANOL</u>

Mae'r benthyciadau sy'n weddill wedi dod trwy'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus. Mae'r tabl canlynol yn rhoi dadansoddiad o'r benthyciadau yn ôl aeddfedrwydd.

Ffynhonnell y Benthyciad	***Y gyfradd llog sy'n daladwy*** **2010/11 %**	***Cyfanswm yn aros ar 31 Mawrth 2011*** **£'000**		***Cyfanswm yn aros ar 31 Mawrth 2010*** **£'000**	
Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	0.65 – 4.8		12,892		15,972
Benthyciadau'r Farchnad	0.70 – 0.75		6,500		
<u>DADANSODDIAD O FENTHYCIADAU YN ÔL AEDDFEDRWYDD</u>			9,001		7,081
O fewn 1 flwyddyn		4,187		2,667	
Rhwng 1 a 2 flynedd		4,000		4,020	
Rhwng 2 a 5 mlynedd		0		0	
Rhwng 5 a 10 mlynedd		2,204		2,204	
Dros 10 mlynedd					
CYFANSWM			19,392		15,972

Dan IAS39, IAS32 ac IFRS7, cyfrifyddu ar gyfer Offerynnau Ariannol, mae'n ofynnol y dylai unrhyw log sy'n weddill ar fenthyciadau, ac unrhyw ostyngiadau, gael eu cydnabod ar y Fantolen fel rhan o'r benthyciad, ac mae'r dadansoddiad yn cael ei gynnwys yn y tabl uchod. Mae gwerth teg portffolio'r benthyciad bellach yn cael ei ddatgelu mewn nodyn i'r cyfrifon.

Mae'r gwerthoedd teg am ymrwymiadau ariannol wedi eu pennu trwy gyfeirio at reolau adbrynu'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus, a chyfraddau adbrynu cyffredinol y Bwrdd fel ar ddyddiad pob mantolen. Gwerth teg benthyciadau'r Bwrdd ar 31 Mawrth 2011 oedd £13,394,425 (31 Mawrth 2010, £16,482,066). Mae Benthyciadau'r Farchnad yn aeddfedu o fewn blwyddyn, felly tybir mai'r swm sy'n cael ei gario yw'r gwerth teg amcangyfrifedig.

11. Stoc

Isod, dangosir dadansoddiad o'r stociau a ddelid, a'r symudiadau yn ystod y flwyddyn, fel ar 31 Mawrth 2010 a 31 Mawrth 2011. Mae nifer y stoc a ddelir gan yr Awdurdod wedi gostwng oherwydd newid mewn arferion gweithio i'r system 'Cyflwyno mewn Union Bryd' ar gyfer rhai eitemau a ddelid mewn stoc o'r blaen.

	Prif Storfeydd		***Stoc Fan Gludiant***		***Cyfansymiau***	
	2010-11 £'000	***2009-10 £'000***	***2010-11 £'000***	***2009-10 £'000***	***2010-11 £'000***	***2009-10 £'000***
Balans ar ddechrau'r flwyddyn	335	320	19	16	354	336
Pwrcasau	287	289	29	29	316	318
Cydnabuwyd fel Cost yn y flwyddyn	(345)	(271)	(36)	(26)	(381)	(297)
Dileu yn y flwyddyn	(14)	(3)	0	0	(14)	(3)
Balans yn weddill ar ddiwedd y flwyddyn	**263**	**335**	**12**	**19**	**275**	**354**

12. Dyledwyr Tymor Byr

	31 Maw 2011 £'000	***31 Maw 2010 £'000***	***31 Maw 2009 £'000***
Cyrff Llywodraeth Ganolog	955	1,485	2,172
Awdurdodau Lleol Eraill	18	114	158
Cyrff GIG	25	12	0
Corfforaethau Cyhoeddus a Chronfeydd Masnachu	115	77	92
Endidau ac Unigolion Eraill	44	127	268
CYFANSWM DYLEDWYR	**1,157**	**1,815**	**2,690**

13. Arian a Chyfwerth ag Arian

Mae'r arian gwirioneddol mewn llaw yn cynrychioli'r arian a ddangosir yn y Fantolen, ynghyd â'r trafodion nad effeithir arnynt o fewn y balans banc wedi ei glirio ar 31 Mawrth 2011. Mae'r tabl canlynol yn crynhoi'r sefyllfa:-

	31 Maw 2011 £'000	*31 Maw 2010 £'000*	*31 Maw 2009 £'000*
Cyfrifon Galw Banc	1,350	2,020	1,650
Buddsoddiadau Tymor Byr	2,004	1,000	0
Cyfrifon Banc Cyfredol	(57)	(993)	(365)
Imrest Arian Mân	6	5	28
Cyfanswm yr Arian a'r Cyfwerth ag Arian	**3,303**	**2,032**	**1,313**

14. Credydwyr

	31 Maw 2011 £'000	*31 Maw 2010 £'000*	*31 Maw 2009 £'000*
Cyrff Llywodraeth Ganolog	1,347	1,218	462
Awdurdodau Lleol Eraill	71	117	302
Cyrff GIG	0	0	0
Corfforaethau Cyhoeddus a Chronfeydd Masnachu	31	8	0
Endidau ac Unigolion Eraill	2,316	1,977	2,615
CYFANSWM CREDYDWYR	**3,765**	**3,320**	**3,379**

15. Darpariaethau

Ar 31 Mawrth 2011 roedd yr Awdurdod yn dal nifer o ddarpariaethau. Roedd y ddarpariaethau a ddelid, a'r symudiad ar y darpariaethau, fel a ganlyn.

<u>Darpariaeth Bensiynau</u>

Neilltuwyd darpariaeth ar gyfer taliadau lwmp-swm i'r Gronfa Bensiwn o ganlyniad i Ddiffoddwyr Tân llawn amser yn ymddeol ar sail afiechyd. Mae lefel y ddarpariaeth yn seiliedig ar ymrwymiadau hysbys y taliadau yn y dyfodol i'r gronfa bensiwn. Balans y ddarpariaeth ar 31 Mawrth 2011 yw £75,000 (31 Mawrth 2010, £240,000, 31 Mawrth 2009, £266,397).

<u>Darpariaeth Cyflog Cyfartal</u>

Mae darpariaeth wedi cael ei chydnabod i'w rhoi yn erbyn canlyniadau ariannol y diffoddwyr tân yn ôl y galw yn cael hawl i'r un amodau gwasanaeth â diffoddwyr tân amser cyflawn. Yn 2009-10, cynyddwyd y ddarpariaeth i £406,565 (31 Mawrth 2009, £200,000). Seiliwyd y penderfyniad i gynyddu'r ddarpariaeth ar ddatblygiadau diweddaraf y Tribiwnlys Cyflogaeth, a rhagwelir y bydd y bydd yr holl ddarpariaeth yn cael ei defnyddio yn 2011-12 pan gaiff yr achos ei setlo'n derfynol.

<u>Darpariaethau Tandaliadau Pensiwn</u>

Mae'r tandaliadau ar bensiynau wedi cael eu cwrdd o'r cyfrif refeniw, felly nid oedd bellach yn angenrheidiol dal y ddarpariaeth hon ym Mawrth 2010 (31 Mawrth 2009, £50,000). Trosglwyddwyd yr arian i'r Ddarpariaeth Cyflog Cyfartal.

	Darp. Pens-iynau £'000's	Darp. Cyflog Cyfartal £'000's	Tandaliad Pensiwn £'000's	Cyfan-symiau Llai na 1 flwyddyn £'000's	Darp. Pens-iynau £'000's	Darp. Cyflog Cyfartal £'000's	Cyfan-symiau Mwy na 1 flwyddyn £'000's
Balans terfynol 31/03/09	(50)	0	(50)	(100)	(216)	(200)	(416)
Trosglwyddiadau (i mewn)/allan, darpariaeth ychwanegol ar gyfer Cyflog Cyfartal £207k, gostwng darpariaeth eraill £76k, 09-10	(50)	(407)	50	(407)	76	200	276
Balans terfynol 31/03/10	(100)	(407)	0	(507)	(140)	0	(140)
Trosglwyddiad i Gronfa wrth gefn 2010-11	25	0	0	25	140	0	140
Balans terfynol 31/03/11	(75)	(407)	0	(482)	0	0	0

16. Cronfeydd i'w Defnyddio

Cronfeydd Cyffredinol

Dyma'r ail flwyddyn y gall yr Awdurdod ddal cronfeydd wrth gefn, a hynny oherwydd newidiadau i'r ddeddfwriaeth. Rhoddwyd arian o'r neilltu i gronfa gyffredinol wrth gefn gan mai doeth yw i'r Awdurdod adeiladu Cronfa Gyffredinol Wrth Gefn, a'r disgwyl mai'r meysydd lle bydd yn cael ei ddefnyddio fydd:-

- unrhyw gostau pontio sy'n ymwneud â'r Adolygiad o Ofal Swyddogion;
- yn erbyn cynnydd mewn tanwydd na chyllidwyd ar ei gyfer;
- i ymorol am unrhyw ymrwymiadau amodol a allai godi; ac
- i ymorol am gostau unrhyw ymddeoliadau cynnar sail effeithlonrwydd.

Balans y gronfa wrth gefn ar 31 Mawrth 2011 yw £641,451 (31 Mawrth 2010, £418,513).

Cronfeydd a Glustnodwyd a Chronfeydd Grant

Mae darpariaeth a glustnodwyd wedi ei sefydlu i ymorol am gostau pensiynau yn y dyfodol na fyddai efallai'n cael eu hateb gan ddarpariaeth gyllidebol, er enghraifft taliadau lwmp-swm afiechyd i ddiffoddwyr tân yn ôl y galw. Gwnaed amcangyfrif o'r costau posibl yn y dyfodol ar sail profiad blaenorol, a'r balans yn y gronfa wrth gefn yw £165,000. Dyma gronfa newydd eleni gan fod yr arian mewn darpariaeth y llynedd.

Dan IFRS, bellach mae unrhyw grantiau a dderbyniwyd gan yr Awdurdod ar gyfer cynlluniau penodol ond sydd heb gael eu defnyddio yn y flwyddyn yn cael eu dangos dan Gronfeydd i'w Defnyddio. Y driniaeth flaenorol fyddai Derbyniadau Blaenswm dan yr Ymrwymiadau Cyfredol. Mae'r cyfrifon wedi cael eu haddasu i adlewyrchu'r newid o 1 Ebrill 2009. Mae'r grantiau sydd wedi cael eu cario drosodd yn ymwneud â gwahanol gynlluniau, ac yn cynnwys grantiau Dimensiynau Newydd, y Ffenics, a Chydnerthu. Balans y gronfa, fel ar 31 Mawrth 2011, yw £314,294 (31 Mawrth 2010 - £287,636, 1 Ebrill 2009 - £347,063).

17. Cronfeydd Annefnyddiol

	31 Maw 2011 £'000	*31 Maw 2010 £'000*	*1 Ebrill 2009 £'000*
Cronfa Ailbrisio	3,121	2,914	17
Cyfrif Addasu Cyfalaf	13,239	13,770	15,818
Cronfa Bensiwn	(196,832)	(225,467)	(171,690)
Cyfrif Absenoldebau Cronedig	(332)	(349)	(365)
Cyfanswm Cronfeydd Annefyddiol	**(180,804)**	**(209,132)**	**(156,220)**

Cronfa Ailbrisio

Mae'r Gronfa Ailbrisio yn cynnwys yr enillion a wnaed gan yr Awdurdod yn codi o gynnydd yng ngwerth ei Eiddo, Peiriannau ac Offer. Bydd y balans yn cael ei ostwng pan fo asedau gydag enillion cronedig yn:

- cael eu hailbrisio am i lawr, neu eu hamharu a'r enillion yn cael eu colli
- cael eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, a'r enillion yn cael eu treulio trwy ddibrisiad, neu
- cael eu gwared, a'r enillion yn cael eu gwireddu.

Nid yw'r Gronfa ond yn cynnwys enillion cronedig ers 1 Ebrill 2007, sef y dyddiad y crëwyd y Gronfa. Mae enillion cronedig sy'n codi cyn y dyddiad hwnnw'n cael eu cyfuno yn y balans ar y Cyfrif Addasu Cyfalaf.

2009/10 £'000	*Cronfa Ailbrisio*	*2010/11 £'000*
17	**Balans ar 1 Ebrill**	**2,914**
2,995	Ailbrisio asedau am i fyny	314
(17)	Ailbrisiad asedau am i lawr, a cholledion amhariad na chodi ar y Gwarged/Diffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau	-
(81)	Gwahaniaeth rhwng dibrisiad gwerth teg a dibrisiad cost hanesyddol	(107)
2,914	**Balans ar 31 Mawrth**	**3,121**

Cyfrif Addasu Cyfalaf

Mae'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn ymgorffori'r gwahaniaethau amseru sydd rhwng y trefniadau gwahanol ar gyfer rhoi cyfrif am dreuliant asedau anghyfredol ac ar gyfer ariannu caffael, adeiladu neu wella'r asedau hynny dan y darpariaethau statudol. Debydir y Cyfrif gyda chost caffael, adeiladu neu wella gan fod dibrisiad, colled amhariad ac amorteiddiad yn cael eu codi ar y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant (gyda chofnodion cyson o'r Gronfa Ailbrisio i drosi ffigurau gwerth teg yn sail cost hanesyddol). Credydir y Cyfrif gyda'r symiau a neilltuwyd gan yr Awdurdod fel arian ar gyfer costau caffael, adeiladu a gwella. Mae'r Cyfrif yn cynnwys enillion a cholledion cronedig ar Eiddo Buddsoddi, ac enillion a gydnabuwyd ar asedau rhoddedig sydd eto i gael eu treulio gan yr Awdurdod. Mae'r Cyfrif hefyd yn cynnwys enillion prisio a gronnwyd ar Eiddo, Peiriannau ac Offer cyn 1 Ebrill 2007, sef y dyddiad y crëwyd y Gronfa Ailbrisio i dal enillion o'r fath. Mae Nodyn 4 yn darparu manylion ffynhonnell yr holl drafodion a roddwyd ar y Cyfrif, ac eithrio'r rhai sy'n ymwneud â'r Gronfa Ailwerthuso.

2009/10		2010/11
£'000		£'000
15,819	Balans 1af Ebrill	13,770
	gwrthdroi eitemau sy'n berthnasol i wariant cyfalaf wedi'i ddebydu neu'i gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:	0
-2,357	▪ Costau dibrisiad ac amhariad asedau anghyfredol	-3,065
-2,009	▪ Ailbrisio colledion ar Eiddo ac Offer	-426
-9	▪ Amorteiddiad Asedau Anghyffwrddadwy	-9
-4,375		-3,500
-4,375	cyfanswm net dibrisio ar asedau anghyfredol a ddefnyddiwyd yn y flwyddyn	-3,500
	Cyllido cyfalaf a wnaed yn y flwyddyn	
13	▪ Defnydd o Gronfa Wrth Gefn Talebion Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	39
925	▪ Grantiau a chyfraniadau cyfalaf a gredydwyd i'r Datganiad Inwcm a Gwariant Cynhwysfawr a ddefnyddiwyd ar gyfer ariannu cyfalaf	251
1,388	▪ Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf a gostiwyd yn erbyn Cronfa'r Cyngor	1,544
-2,049		-1,666
0	Symudiadau yn y Cyfrif Asedau Rhoddedig a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	1,135
13,770	**Balans 31 Mawrth**	**13,239**

Mae'r nodiadau gwrthgyferbyniol ar gyfer Dibrisio, costau Amhariad ac Ailbrisio yn cael eu rhoi naill ar y Gronfa Ailbrisio neu'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn ôl y meini prawf uchod. Mae'r tabl isod yn dangos y trafodion a wnaed ar y Gronfa Ailbrisio a'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

2010-11	***Datganiad Ased Sefydlog (nodyn 9)***	***Cronfa Ailbrisio***	***Cyfrif Addasu Cyfalaf***	***Cyfansymiau***
Dibrisio ac Amhariad	(2,028)	(107)	(3,065)	(3,172)
Amhariad	(1,570)	0	(426)	(426)
Ailbrisio	158	314	0	314
Ailbrisio Dibrisio	156	0	0	0
Cyfansymiau	(3,284)	207	(3,491)	(3,284)

2009-10	***Datganiad Ased Sefydlog (nodyn 9)***	***Cronfa Ailbrisio***	***Cyfrif Addasu Cyfalaf***	***Cyfansymiau***
Dibrisio ac Amhariad	(1,873)	(81)	(2,357)	(2,438)
Amhariad	(2,574)	(17)	(2,009)	(2,026)
Ailbrisio	1,468	2,995	0	2,995
Ailbrisio Dibrisio	1,510	0	0	0
Cyfansymiau	(1,469)	2,897	(4,366)	(1,469)

Cronfa Bensiynau

Yn unol ag IAS19 (sef FRS17 gynt) caiff cost gyfredol gwasanaeth pensiynadwy ei ddyrannu i wariant gros yn y Cyfrif Cynhwysfawr Incwm a Gwariant. Mae'r taliadau pensiwn gwirioneddol ar ran gweithwyr mewn gwasanaeth cyfredol wedi eu tynnu o'r Incwm a Gwariant, yna gwneir addasiad dan y llinell felly nid oes effaith ar wariant cyffredinol yr Awdurdod. Mae'r amrywiadau actiwaraidd wedi eu cyflawni ar gynllun y Diffoddwyr Tân gan Adran Actiwari'r Llywodraeth, a'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol gan Mercers. Mae'r tabl isod yn dadansoddi'r trafodion a wnaed yn yr Incwm a Gwariant, ac mae'n dangos y symudiad ar y Gronfa Bensiynau. Yn nodyn 30, ceir dadansoddiad pellach o'r trafodion isod.

Y cyfraniadau pensiwn y Cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn a ddangosir isod yw'r unig rai sy'n gyfrifoldeb ar yr Awdurdod Tân, ac nid ydynt yn cynnwys y rhan fwyaf o'r taliadau pensiwn i Ddiffoddwyr Tân sy'n cael eu talu trwy Gyfrif y Gronfa Bensiwn. Caiff Cyfrif y Gronfa Bensiwn ei chyflwyno yn y cyfrifon fel Cyfrif Cronfa ar wahân, a gellir ei gweld ar ôl y nodiadau i'r cyfrifon ar dud. 56.

SYMUDIADAU ar y GRONFA BENSIWN	***2010/11 £'000***	***2009/10 £'000***
Balans agoriadol 1 Ebrill	**(225,467)**	**(171,690)**
Gwrthdroi Eitemau a ddebydwyd i'r Ddarpariaeth Gwasanaethau yn y Cyfrif Cynhwysfawr Incwm a Gwariant	8,139	(12,118)
Cyfraniadau pensiwn y Cyflogwr, a thaliadau uniongyrchol sy'n daladwy yn y flwyddyn	3,320	3,211
Addasiadau Blwyddyn Flaenorol	20	0
Enillion neu Golledion Actiwaraidd ar asedau ac ymrwymiadau pensiynau	17,156	(44,870)
SYMUDIAD AR Y GRONFA BENSIWN	**28,635**	**(53,777)**
BALANS TERFYNOL	**(196,832)**	**(225,467)**

Cyfrif Absenoldebau Cronedig

Mae'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig yn ymgorffori'r gwahaniaethau a fyddai fel arall yn codi ar falans y Gronfa Cyffredinol o ganlyniad i absenoldebau digolledol a enillwyd ond na chymerwyd yn y flwyddyn, e.e. hawl i wyliau blynyddol wedi ei gario drosodd ar 31 Mawrth. Mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol bod yr ardrawiad ar Falans y Gronfa Gyffredinol yn cael eu niwtraleiddio trwy drosglwyddo i mewn neu allan o'r Cyfrif.

2009/10 £'000	***Cyfrif Absenoldebau Cronedig***	***2010/11 £'000***
(365)	**Balans ar 1 Ebrill**	**(349)**
365	Setlo neu ganslo croniad a wnaed ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol	349
(349)	Symiau a gronnwyd ar ddiwedd y flwyddyn gyfredol	(332)
(349)	**Balans ar 31 Mawrth**	**(332)**

18. Datganiad Llif Arian – Gweithgarwch Gweithredu

2009/10 £'000		2010/11 £'000
10,662	**(Gwarged)/Diffyg Net ar Ddarpariaeth Gwasanaethau**	**(11,272)**
	Addasiadau i'r (Gwarged)/Diffyg Net i Symudiadau Anariannol	
18	Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Stoc	(79)
(875)	Cynnydd/ (Gostyngiad) mewn Dyledwyr	(658)
59	(Cynnydd) / Gostyngiad mewn Credydwyr	(445)
(1,882)	Cost Dibrisio	(2,037)
925	Grantiau'r Llywodraeth a Dderbyniwyd	251
(8,907)	Addasiadau Pensiwn IAS 19	11,479
(550)	Addasiad Blwyddyn Flaenorol IAS 19	20
(2,574)	Cost Amhariad	(1,570)
0	Asedau Rhoddedig	1,135
13	Enillion ar waredu asedau	38
95	Addasiad ar gyfer Prydlesau Gyllidol	50
131	Cyfraniad i/(o) Ddarpariaethau Amrywiol	165
359	Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd a Glustnodwyd	229
16	Cronfa Absenoldebau Cronedig	17
13,172	**Llai Cyfanswm**	**(8,595)**
	Addasiadau ar gyfer Eitemau a gynhwysir yn y (Gwarged) neu Ddiffyg net ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau sy'n Weithgarwch Buddsoddi ac Ariannu	
340	Llog a dalwyd	(292)
49	Llog a dderbyniwyd	32
291	**Llai Cyfanswm**	**(260)**
(2,801)	**Llif Arian Net o Weithgarwch Gweithredu**	**(2,937)**

19. Datganiad Llif Arian – Gweithgarwch Buddsoddi

2009/10 £'000		***2010/11 £'000***
2,574	Prynu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	6,056
(13)	Derbyniadau o ganlyniad o werthu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	(39)
(936)	Derbyniadau eraill o ganlyniad i weithgarwch buddsoddi	(251)
1,625	**Llif arian net o ganlyniad o weithgarwch buddsoddi**	**5,766**

20. Datganiad Llif Arian – Gweithgarwch Ariannu

2009/10 £'000		*2010/11 £'000*
(5,395)	Derbyniadau arian benthyciadau tymor byr a thymor hir	(11,500)
4,437	Ad-dalu benthyciadau tymor byr a thymor hir	8,081
1,024	Cynnydd mewn buddsoddiadau tymor byr	(1,000)
391	Taliadau eraill am weithgarwch buddsoddi	319
457	**Llif arian net o ganlyniad i weithgarwch ariannu**	**(4,100)**

21. Symiau a Adroddir ar gyfer Penderfyniadau Dyrannau Adnoddau

Y dadansoddiad o incwm a gwariant yn ôl gwasanaeth ar wyneb y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant yw'r hyn a nodir yn y *Cod Ymarfer Cyfrifyddu Gwerth Gorau*. Fodd bynnag, bydd penderfyniadau ar ddyrannau adnoddau yn cael ei wneud gan yr Awdurdod Tân ar sail adroddiadau'r gyllideb. Caiff yr adroddiadau hyn eu paratoi ar sail wahanol i'r polisïau cyfrifyddu a ddefnyddiwyd dan y datganiadau ariannol. Yn benodol:

- ni chodi dim mewn perthynas â gwariant cyfalaf, lle bo dibrisio, ailbrisio a cholledion amhariad yn uwch na'r balans ar y Gronfa Ailbrisio, a chodi amorteiddiadau i wasanaethau yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant

- mae cost buddion ymddeol yn seiliedig ar lif arian (talu cyfraniadau pensiwn y cyflogwr) yn hytrach na chost gyfredol y gwasanaeth wedi ei gronni yn y flwyddyn.

Mae ffordd yr Awdurdod Tân o adrodd am y gyllideb yn seiliedig ar ddadansoddiad goddrychol o wariant ac incwm, e.e. Costau gweithwyr, Safleoedd, Cludiant ayyb, yn hytrach na'r sail gwrthrychol a adroddir yn y cyfrifon, e.e. Diffodd Tanau – Ymateb yr Ochr Weithredol, Diogelwch Tân Cymunedol – Archwilio ac Ardystio.

Cyflwynir crynodeb o adroddiad y gyllideb i'r Aelodau sy'n adrodd bod y sefyllfa ariannol fel a ganlyn:-

Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru
Crynodeb o'r Cyfrifon Rheolaeth 2009/10 a 2010/11

2009/10		2010/11
	GWARIANT	
	COSTAU GWEITHWYR	
14,790,858	Diffoddwyr Tân - Llawn Amser	14,494,794
4,276,374	Diffoddwyr Tân - Rhan amser	4,502,835
3,394,319	Staff Cefnogi	3,672,489
595,579	Costau Hyfforddi	621,748
33,495	Taliadau Atodol i Gronfeydd Pensiynau	12,667
408,763	Taliadau Pensiwn	471,573
95,600	Costau Eraill Staff	66,587
23,594,988	**CYFANSWM COSTAU GWEITHWYR**	**23,842,694**
	COSTAU ADEILADAU	
859,696	Cyfleustodau a Threthiant	798,570
334,107	Cynnal a Chadw	243,056
155,430	Rhenti	193,575
0	Arall	37,483
1,349,233	**CYFANSWM COSTAU ADEILADAU**	**1,272,684**
	TRAFNIDIAETH	
735,296	Costau Cynnal a Chadw	856,694
275,762	Costau Teithio a Chynllun Car Prydles	251,559
451,980	Taliadau Prydles Gweithredu	354,996
1,463,038	**CYFANSWM COSTAU TRAFNIDIAETH**	**1,463,249**
	CYFLENWADAU A GWASANAETHAU	
348,183	Offer	471,883
1,239,270	TG a Chyfathrebu	1,258,103
1,176,414	Cyflenwadau a gwasanaethau eraill	1,426,749
2,763,867	**CYFANSWM CYFLENWADAU A GWA**	**3,156,735**
	GWASANAETHAU CEFNOGI	
304,210	Taliadau Asiantaeth	314,113
355,945	Cytundebau Gwasanaeth Cefnogi	308,044
660,155	**CYFANSWM GWASANAETHAU CEFN**	**622,157**
1,540,459	**COSTAU ARIANNU CYFALAF**	1,765,963
31,371,740	**CYFANSWM GWARIANT**	**32,123,482**
	INCWM	
-455,004	Gwerthiant, Ffioedd a Chostau	-218,440
-102,652	Incwm arall	-34,581
-557,656	**CYFANSWM INCWM**	**-253,021**
30,814,085	**COSTAU GWEITHREDU NET**	**31,870,461**
497,478	Cyfraniad i Ddarpariaethau a Chronfeydd wrth gefn	222,939
-31,311,563	Incwm o Gyfraniadau	-32,093,400
0	GWEDDILL/DIFFYG AR GYFER Y FLWYDDYN	0

Cysoniad Incwm a Gwariant y Gwasanaeth a gyflwynwyd yn y Cyfrifon Rheolaeth i Gost Gwasanaethau yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant

Mae'r cysoniad hwn yn dangos sut mae'r ffigurau sydd yn y Cyfrifon Rheolaeth yn ymwneud â'r symiau a gynhwysir yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant.

	2010/11 £'000		***2009/10 £'000***	
Gwariant net yn Nadansoddiad y Gwasanaeth		31,870		30,814
Symiau yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant nad adroddwyd yn eu cylch i'r rheolwyr yn y Dadansoddiad				
Dibrisio	2,037		1,882	
Addasiad Prydlesau	(168)		4	
Grant y Llywodraeth a Ohiriwyd	(251)		(925)	
IAS 19 – Addasiad Pensiynau	(23,437)		(2,845)	
Amhariad	1,570		2,574	
Absenoldebau Cronedig	17		16	
Symiau a gynhwyswyd yn y Dadansoddiad na chynhwyswyd yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant		(20,232)		706
Ad-dalu Dyledion (MRP a VRP)	(1,401)		(1,252)	
Llog a Dalwyd	(400)		(419)	
Llog a Dderbyniwyd	34		27	
Gostyngiad a Wnaed	(35)		(133)	
		(1,802)		(1,777)
Cost Gwasanaethau yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant		**9,836**		**29,743**

22. Gweithrediadau Masnachu

Agorodd yr Awdurdod ei Orsaf Dân Gymunedol gyntaf yn Rhyl yn 2008-09. Mae'r cyfleuster yn darparu ystafelloedd cyfarfod ar gyfer y gymuned leol, a'r nod yw adennill costau ar yr incwm a dderbynnir o logi ystafelloedd a'r costau gweithredu. Mae'r crynodeb isod yn dangos yr holl incwm a gwariant am y flwyddyn hon a'r llynedd.

	2010/11 £'000	***2009/10 £'000***
Trosiant	(45)	(53)
Gwariant	82	72
Diffyg/(Gwarged)	37	19

23. Lwfansau Aelodau

Yn ystod 2010-2011, talwyd swm o £55,295 (£58,654 yn 2009-2010) i'r Aelodau ar ffurf Lwfansau i'r Aelodau a threuliau teithio.

24. Taliadau i Swyddogion

Dyma nifer y gweithwyr yr oedd eu tâl yn £60,000 neu uwch, mewn bandiau £5,000:-

BAND TÂL	***NIFER Y GWEITHWYR 2010/11***	***NIFER Y GWEITHWYR 2009/10***
£70,000 - £74,999	2	2
£65,000 - £69,999	1	1
£60,000 - £64,999	0	2

Mae'r tâl yn cynnwys pob swm a dalwyd neu i'w dderbyn gan weithiwr, lwfansau treuliau, i'w godi ar dreth a gwerth arian buddion. Nid yw'r data uchod yn cynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr.
Nid yw Tâl Uwch Swyddogion wedi eu cynnwys yn y tabl uchod.

TÂL UWCH SWYDDOGION 2010-2011 – CYFLOG RHWNG £60,000 A £150,000

TEITL SWYDD	***CYFLOG (gan gynnwys ffïoedd a lwfansau) £***	***TREULIAU A ADALWYD £***	***CYFANSWM (ac eithrio cyfraniadau pensiwn) £***	***CYFRANIADAU PENSIWN £***	***CYFANSWM Y TALIAD 2010/11 £***	***2009/10 £***
Prif Swyddog Tân	114,410	0	114,410	0	114,410	115,715
Dirprwy Brif Swyddog Tân	86,355	0	86,355	18,108	104,463	108,025
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol (Gweithrediadau)	82,556	0	82,556	17,558	100,114	99,004
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol	82,556	160	82,716	17,310	100,026	100,602
Prif Swyddog Cynorthwyol	84,472	134	84,606	17,713	102,319	0

Nid oes gan yr Awdurdod unrhyw weithwyr sy'n derbyn cyflog sy'n uwch na £150k. Ni chynhwysir costau'r Prif Swyddog Cynorthwyol am 2009-2010 yn y tabl uchod gan fod y swydd yn cael ei dal gan rywun ar secondiad o Awdurdod Tân arall felly ni ellid ei gategoreiddio'n weithiwr. Ni chynhwysir Trysorydd yr Awdurdod yn y tabl uchod gan nad yw'n un o weithwyr Awdurdod Tân Gogledd Cymru.

25. Ffïoedd Archwilio

Cyfanswm y ffi a dalwyd i Swyddfa Archwilio Cymru am wasanaethau archwilio allanol oedd £53,534 (2009/10, £54,534). Y ffioedd a oedd yn daladwy am y gwasanaethau archwilio allanol a wnaed yn unol ag Adran 16 Deddf Archwilio Cyhoeddus Cymru 2004 oedd £42,904 (2009/10 £42,904). Y ffioedd a oedd yn daladwy am archwiliad statudol o dan Adran 10 Deddf Llywodraeth leol 1999 oedd £10,630 (2009/10 £10,630).

26. Partïon Cysylltiedig

Mae gan yr Awdurdod nifer o gysylltiadau â'r awdurdodau cyfansoddol:

- Mae pob Aelod o'r Awdurdod hefyd yn Aelod o un o'r awdurdodau cyfansoddol
- Trysorydd yr Awdurdod yw'r Cyfarwyddwr Corfforaethol – Adnoddau gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
- Y Swyddog Monitro yw Prif Weithredwr Cyngor Sir y Fflint

Mae gan Heddlu Gogledd Cymru rai trefniadau ar y cyd â'r Awdurdod, sy'n cynnwys Adran Reoli Ystadau ar y cyd, rhannu ystafell reoli a gweithio mewn partneriaethau ar nifer o brosiectau.

Yn ystod y flwyddyn bu trafodion gyda phartïon cysylltiedig fel y dangosir isod.

	£'000
CBS Conwy – Trysorydd a Gwasanaethau Ariannol	100
CBS Conwy – Gwasanaethau Cyfreithiol	8
Cyngor Sir y Fflint – Swyddog Monitro	17
Cyngor Sir Gaerfyrddin – Gwasanaeth Pensiynau	27
Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru	24
Heddlu Gogledd Cymru – Rheoli Ystadau	122

Nid oedd unrhyw falansau'n weddill ar ddiwedd y flwyddyn.

Gofynnwyd i Aelodau ac uwch swyddogion y Awdurdod ddatgan unrhyw drafodion trydydd parti yn ystod y flwyddyn. Ac eithrio lwfansau a threuliau aelodau ni nodwyd unrhyw drafodion eraill.

27. Gwariant ac Ariannu Cyfalaf

Nodir isod y gwariant cyfalaf a gafwyd yn ystod y flwyddyn, ac ardrawiad y Gofyniad Ariannu Cyfalaf:-

	2010/11 £'000	*2009/10 £'000*
Gofyniad Ariannu Cyfalaf Agoriadol	15,122	14,738
Buddsoddiad Cyfalaf yn y Flwyddyn		
• Asedau Anniriaethol	0	0
• Asedau Sefydlog	6,322	2,574
Ffynonellau Cyllid		
• Grantiau a Chyfraniadau	(251)	(925)
• Refeniw a Darpariaethau Eraill	(1,439)	(1,265)
Gofyniad Ariannu Cyfalaf Terfynol	19,754	15,122
Newid yn y Gofyniad Ariannu Cyfalaf	**4,632**	**384**
Esboniad o'r newid:		
Cynnydd yn yr angen gwaelodol i fenthyca	4,632	384

28. Prydlesau

Prydlesau Gweithredu
Y taliadau prydlesau gweithredu a oedd yn aros ar 31 Mawrth 2011 yw £289,004 (31 Mawrth 2010, £451,277), gyda thaliad o gostau prydlesau gweithredu yn ystod y flwyddyn yn £162,272 (2009/10, £220,604). Mae pob prydles gweithredu ar gyfer cerbydau ac offer. Gellir dadansoddi'r ymrwymiadau blynyddol ar brydlesau gweithredu fel a ganlyn.

YMRWYMIADAU PRYDLESU	*£'000*
Yn dod i ben o fewn 12 mis	64
Yn dod i ben o fewn 2 a 5 mlynedd	225
Yn dod i ben ar ôl 5 mlynedd	0
CYFANSWM ar gyfer 2010/11	**289**

Prydlesau Cyllidol

Mae'r asedau a gafwyd dan y prydlesau hyn yn cael eu cario fel Eiddo, Peiriannau ac Offer yn y Fantolen fel y symiau net canlynol:

	31 Maw 2011 £'000	*31 Maw 2010 £'000*
Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer	377	501
Cyfanswm	**377**	**501**

Mae'r Awdurdod wedi ymrwymo i wneud taliadau lleiafswm dan y prydlesau hyn, gan gynnwys setlo'r ymrwymiad tymor hir y buddiant yn y cerbydau a gafwyd gan yr Awdurdod, a'r costau ariannu a fydd yn daladwy gan yr Awdurdod mewn blynyddoedd i ddod tra bo'r ymrwymiad yn aros. Dyma symiau'r taliadau lleiafswm prydles:

	31 Maw 2011 £'000	*31 Maw 2010 £'000*
Ymrwymiadau prydles gyllidol (NPV o daliadau lleiafswm prydles)		
▪ Cyfredol	208	143
▪ Anghyfredol	105	313
Costau cyllid sy'n daladwy mewn blynyddoedd i ddod	29	54
Taliadau Lleiafswm Prydlesau	**342**	**510**

Bydd y taliadau lleiafswm prydlesau yn daladwy dros y cyfnodau canlynol:

	Taliadau Lleiafswm Prydlesau		*Ymrwymiadau Prydlesau Cyllidol*	
	31 Maw 2011 £'000	*31 Maw 2010 £'000*	*31 Maw 2011 £'000*	*31 Maw 2010 £'000*
Dim hwyrach na blwyddyn	168	168	98	143
Dim hwyrach na blwyddyn, a dim hwyrach na 5 mlynedd	174	342	216	313
Cyfansymiau	**342**	**510**	**314**	**456**

29. Pensiynau

(i) <u>Gwasanaethau Llywodraeth Leol a Staff yr Ystafell Reoli</u>

Yn 2010-2011 talodd yr Awdurdod gyfraniad Pensiwn Cyflogwr o £899,492 (2009-2010, £898,532) sy'n 21% (2009-2010, 21%) o gyflog pensiynau gweithwyr i Gronfa Bensiynau Clwyd, sy'n talu buddion diffiniedig i aelodau sy'n gysylltiedig â chyflog a gwasanaeth. Pennir cyfradd y cyfraniad gan Actiwari'r Gronfa, yn seiliedig at werth actiwaraidd teir blynedd, gyda'r adolygiad diwethaf ar 31 Mawrth 2010. Dan y Rheoliadau Pensiynau cyfredol, mae cyfraddau'r cyfraniadau'n cael eu gosod i gwrdd â 100% o'r atebolrwydd cyffredinol i'r Gronfa.

Yn ystod 2010-2011, roedd y buddion blynyddoedd ychwanegol a chostau ymddeoliadau cynnar oherwydd diswyddiadau, sef £10,020 (2009-2010, £64,713), a dalwyd i weithwyr, yn 0.23% (2009-2010, 1.65%) o gyflog pensiynadwy gweithwyr. Amcangyfrifir y bydd y cyfraniadau pensiwn sydd i'w talu i'r cynllun am flwyddyn ariannol 2011-12 yn £897,000 ar gyfer y cyflogwr.

Gellir cael rhagor o wybodaeth am Gronfa Bensiynau Clwyd yn Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon y Gronfa Bensiynau sydd ar gael ar gais gan Drysorydd y Sir yng Nghyngor Sir y Fflint, Neuadd y Sir, yr Wyddgrug CH7 6NA neu ar y wefan, www.siryfflint.gov.uk.

(i) **Diffoddwyr Tân**

Mae cynllun pensiwn y Diffoddwyr Tân yn gynllun gyda buddion penodol, nad yw'n cael ei ariannu. Yn 2010-2011, talodd yr Awdurdod gyfraniad Pensiwn Cyflogwr o £2,006,508 (2009-10, £2,000,237). Roedd y pensiynau a dalwyd o'r refeniw yn £466,970 (2009-2010, £403,318). Yn 2011-12, amcangyfrifir mai cyfraniad y cyflogwr i'r cynllun oedd £1,973,000, a'r amcangyfrif am bensiynau a dalwyd o'r refeniw yw £283,000. Mae'r rhan fwyaf o'r taliadau pensiwn i ddiffoddwyr tân sydd wedi ymddeol yn cael ei dalu o gyfrif Cronfa Bensiwn sy'n cael ei weinyddu gan yr Awdurdod, ac mae manylion y Gronfa a sut mae'n gweithredu i'w cael ar dud. 56.

30. Trafodion yn ymwneud â Buddion Ôl-gyflogaeth

Yn unol â gofynion y Safon Cyfrifyddu Rhyngwladol Rhif 19 – Buddion Ymddeol (IAS19), mae'n rhaid i'r Awdurdod ddatgelu rhywfaint o wybodaeth am asedau, ymrwymiadau a gwariant yn ymwneud â chynlluniau pensiwn i'w weithwyr. Fel yr esbonir yn Nodyn 29, mae'r Awdurdod yn cymryd rhan mewn dau gynllun, sef Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân ar gyfer Diffoddwyr Tân sydd heb ei ariannu, a'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Cronfa Bensiwn Clwyd) ar gyfer gweithwyr eraill, sy'n cael ei weinyddu gan Gyngor Sir y Fflint. Hefyd, mae'r Awdurdod wedi gwneud trefniadau ar gyfer talu blynyddoedd ychwanegol i weithwyr sydd wedi ymddeol y tu allan i ddarpariaethau'r cynlluniau.

Er mwyn cydymffurfio ag IAS19, bydd yr Awdurdod yn penodi actiwarïaid yn flynyddol i asesu asedau ac ymrwymiadau'r ddau gynllun. Penodwyd Mercer i asesu'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, ac Adran Actiwari'r Llywodraeth i asesu cynllun y diffoddwyr tân gan eu bod yn ymwneud â gweithwyr blaenorol a chyfredol Awdurdod Tân Gogledd Cymru. O ran y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, asesodd yr actiwari mai ymrwymiad net yr Awdurdod fel ar 31 Mawrth 2011 oedd £6.942m (31 Mawrth 2010, £8.657m) ac ar gyfer Cynllun y Diffoddwyr Tân, yr ymrwymiad oedd £189.89m fel ar 31 Mawrth 2011 (31 Mawrth 2010 £216.81m). Isod, ceir dadansoddiad o asedau ac ymrwymiadau'r ddau gynllun a'r rhagdybiaethau a wnaed yn y cyfrifiadau actiwaraidd.

Symudiad ar y Gronfa Bensiwn

SYMUDIAD AR Y GRONFA BENSIWN	***2010/11*** ***£'000***	***2009/10*** ***£'000***
Balans Agoriadol 1 Ebrill	**(225,467)**	**(171,690)**
Cyfrif Incwm a Gwariant		
Cost Net Gwasanaeth		
Cost Gwasanaeth Cyfredol		
– Diffoddwyr Tân	(5,140)	(3,250)
– Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	(739)	(370)
Cost Gwasanaeth Blaenorol		
– Diffoddwyr Tân	22,850	0
– Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	1,206	(84)
Gwariant Gweithredu Net		
Cost Llog		
– Diffoddwyr Tân	(11,580)	(11,370)
– Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	(1,127)	(898)
Yr adenillion a ddisgwylir ar yr Asedau Pensiwn	749	516
– Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		
Gwahaniaeth rhwng yr Amcangyfrif	1,920	3,338
Actiwaraidd a'r Cyfraniadau Gwirioneddol	**8,139**	**(12,118)**
- Diffoddwyr Tân		
Newid Net i'r Cyfrif Incwm a Gwariant	**(8,139)**	**12,118**
Gwrthdroi'r newidiadau i IAS19		
Y Swm Gwirioneddol a Godwyd	**910**	**899**
Cyfraniadau'r Cyflogwr	**410**	**312**
– Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	**2,000**	**2,000**
– Pensiynau a dalwyd i Ddiff.Tân	**20**	
– Cronfa Bensiwn y Diff. Tân	**17,156**	**(44,870)**
Addasiad		
Addasiadau Actiwaraidd i'r Fantolen		
SYMUDIAD AR Y GRONFA BENSIYNAU	**28,635**	**(53,777)**
BALANS TERFYNOL	**(196,832)**	**(225,467)**

<u>Hanes y Cynllun</u>

Gellir dadansoddi'r enillion a'r colledion actiwaraidd a nodwyd fel symudiadau ar y Gronfa Bensiynau yn 2010-11 yn y categorïau canlynol.

CATEGORI	***2010/11***		***2009/10***		***2008/09***		***2007/08***		***2006/07***	
	£'000	***Ased/ Ymrwymiad %***	***£'000***	***Ased/ Ymrwymiad %***	***£'000***	***Ased/ Ymrwymiad %***	***£'000***	***Ased/ Ymrwymiad %***	***£'000***	***Ased/ Ymrwymiad %***
Y gwahaniaeth rhwng yr adenillion disgwyliedig a gwirioneddol ar Asedau	(35)	0.3	0	0	0	0	(627)	7.4	(4)	0.1
Y gwahaniaeth rhwng rhagdybiaeth-au actiwaraidd ynglŷn ag ymrwymiadau a'r profiad gwirioneddol	16,309	7.8	25,330	10.73	30	0.6	5,589	3.7	570	0.8
Newidiadau yn y rhag-dybiaethau demograffig ac ariannol a ddefnyddiwyd i amcangyfrif yr ymrwymiadau	902	0.43	(72,227)	30.59	17,072	10.59	26,012	17.26	10,916	6.4
Cyfansymiau	**17,176**		**(46,897)**		**17,102**		**30,974**		**11,482**	

Asedau ac ymrwymiadau'r Awdurdod rhwng 31 Mawrth 2007 a 31 Mawrth 2011 oedd:

	31 Mawrth				
	2011 £'000	***2010 £'000***	***2009 £'000***	***2008 £'000***	***2007 £'000***
Ymrwymiad amcangyfrifedig i Gynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân	189,890	216,810	135,040	144,340	166,510
Cyfran amcangyfrifedig yr ymrwymiadau yng Nghronfa Bensiwn Clwyd	19,447	19,250	12,515	14,797	12,614
Cyfanswm yr ymrwymiadau	**209,337**	**236,060**	**147,555**	**159,137**	**179,124**
Cyfran yr asedau yng Nghronfa Pensiwn Clwyd	12,505	10,593	7,255	8,516	7,856
Diffyg Net Pensiynau	**196,832**	**225,467**	**140,300**	**150,621**	**171,268**

Mae'r ymrwymiadau wedi cael eu prisio ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau, sy'n asesu ymrwymiadau'r dyfodol i'r gronfa wedi eu gostwng i'w gwerth presennol. Mae Cynllun y Diffoddwyr Tân wedi ei brisio gan Adran Actiwari'r Llywodraeth, ac mae ymrwymiadau Cronfa Bensiwn Clwyd wedi eu prisio gan Mercer, cwmni annibynnol o actiwarïaid. Y prif ragdybiaethau a ddefnyddiwyd wrth gyfrifo yw:

	Cynllun y Diff. Tân		Cronfa Bensiwn Clwyd	
	2011 %	2010 %	2011 %	2010 %
Cyfradd Chwyddiant	3.0	3.9	3.0	3.5
Cyfradd y Cynnydd mewn Cyflogau	5.3	5,4	4.5	4.75
Cyfradd y Cynnydd mewn Pensiynau	2.6	3.9	3.0	3.5
Cyfradd Gostwng Ymrwymiadau'r Cynllun	5.7	5.8	5.5	5.7
Disgwyliad oes yn 65	Dynion	Merched	Dynion	Merched
Pensiynwyr Cyfredol	23.4	25.3	21.8	24.3
Pensiynwyr yn y Dyfodol	26.3	28.0	23.2	25.9

Mae Cynllun y Diffoddwyr Tân yn gynllun sydd heb ei ariannu, ac felly nid yw'n dal asedau i greu incwm i gwrdd ag ymrwymiadau'r cynllun. Mae'r cyllid ar gyfer taliadau'r cynllun yn dod gan gyfraniadau'r cyflogwyr a'r gweithwyr yn y flwyddyn, a grant blynyddol gan Lywodraeth y Cynulliad.

Mae'r Cynllun Llywodraeth Leol yn gynllun sy'n cael ei ariannu, ac felly mae wedi adeiladau asedau dros y blynyddoedd i greu incwm i gwrdd ag ymrwymiadau yn y dyfodol. Mae asedau yng Nghronfa Bensiwn Clwyd wedi eu prisio ar werth teg, yn bennaf y gwerth cynnig ar gyfer buddsoddiadau, ac maent yn cynnwys:

	31 Maw %	*31 Maw* £'000	*Adenillion Disgwyliedig ar Ased* %
2011			
Buddsoddiadau Ecwiti	58.5	7,315	7.5
Bondiau	11.8	1,476	5.1
Asedau Eraill	29.7	3,714	7.5
Cyfanswm		**12,505**	
20010			
Buddsoddiadau Ecwiti	58.5	6,196	7.5
Bondiau	11.8	1,250	5.2
Asedau Eraill	29.7	3,147	7.5
Cyfanswm		**10,593**	

Gellir dadansoddi'r symudiad ar y diffyg pensiwn net am y flwyddyn fel a ganlyn, yn seiliedig ar werth presennol ymrwymiadau'r cynllun:

Ymrwymiadau	*2010/11* *£'000* *Clwyd*	*2010/11* *£'000* *Diff. Tân*	*2009/10* *£'000* *Clwyd*	*2009/10* *£'000* *Diff. Tân*
Balans fel ar 1 Ebrill	(19,250)	(216,810)	(12,515)	(166,430)
Cost Gyfredol y Gwasanaeth	(739)	(5,140)	(370)	(3,250)
Cost Flaenorol y Gwasanaeth	1,206	22,850	(84)	0
Llog	(1,127)	(11,580)	(898)	(11,370)
Cwtogiadau	0	0	0	0
Colled/Enillion Actiwaraidd	751	16,460	(5,487)	(41,410)
Cyfraniadau'r Cyflogwr	0	5,450	0	5,650
Asesiad Actiwaraidd o Ymrwymiadau	(288)	(1,120)	104	0
Ymrwymiadau Pensiwn Net ar ddiwedd y flwyddyn	**(19,447)**	**(189,890)**	**(19,250)**	**(216,810)**

Cysoniad o werth teg Asedau'r cynllun, - dim ond mewn perthynas â Chronfa Bensiwn Clwyd:

Asedau	***2010/11 £'000***	***2009/10 £'000***
Balans 1 Ebrill	10,593	7,255
Adenillion ar Asedau Pensiwn	749	516
Enillion/Colledion Actiwaraidd ar Asedau	(35)	2,027
Cyfraniadau	1,198	795
Asedau Pensiwn Net ar ddiwedd y flwyddyn	**12,505**	**10,593**

31. Natur a Maint y Risgiau sy'n Codi o Offerynnau Ariannol

Mae amcanion yr Awdurdod yn ei wneud yn agored i amrywiaeth o risgiau ariannol:

- risg credyd – y posibilrwydd y gallai partïon eraill fethu talu symiau sy'n ddyledus i'r Awdurdod
- risg hylifedd – y posibilrwydd y gallai'r Awdurdod fod heb yr arian ar gael i gwrdd â'i ymrwymiadau i wneud taliadau
- risg y farchnad – y posibilrwydd y gallai colled ariannol godi i'r Awdurdod o ganlyniad i newidiadau mewn mesurau megis cyfraddau llog a symudiadau ar y farchnad stoc.

Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu Cod Ymarfer CIPFA ar Reoli'r Trysorlys, sy'n sicrhau bod gan yr Awdurdod fesurau mewn lle i reoli'r risgiau uchod. Ar ddechrau'r flwyddyn ariannol, cafodd yr Aelodau adroddiad sy'n amlinellu'r Strategaeth Rheoli'r Trysorlys i'w dilyn yn y flwyddyn a gosod y Dangosyddion Darbodus am y flwyddyn. Hanner ffordd drwy'r flwyddyn, ceir adroddiad yn nodi cynnydd o'i gymharu â'r strategaeth, ac os oes angen, adolygiad o'r Dangosyddion Darbodus. Ar ddiwedd y flwyddyn, mae'r adroddiad terfynol yn nodi sut mae'r Awdurdod wedi perfformio yn ystod y flwyddyn. Mae'r ffordd y mae'r Awdurdod yn rheoli risgiau sy'n codi o'r offerynnau ariannol yn cael eu nodi yn adroddiadau'r trysorlys a gyflwynir i'r Aelodau, a gellir eu cael ar wefan Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru www.gwastan-gogcymru.org.uk.

Mae'r risg credyd uchaf yn ymwneud â buddsoddiadau, a rheolir y rhain trwy Strategaeth Rheoli'r Trysorlys fel y nodir uchod. Yn y farchnad gyfredol, nid yw'r Awdurdod ond yn buddsoddi ar gyfer y tymor byr, hyd at uchafswm o 3 mis, a hynny gyda sefydliadau sydd ar restr partïon i gontract yr Awdurdod. Bydd yr Awdurdod yn cael ei ddiweddaru bob dydd, gydag unrhyw newidiadau i statws credyd sefydliadau ar restr y partïon i gontract, ac os bydd unrhyw sefydliadau'n cael eu hisraddio ac yn methu cwrdd â'r meini prawf sydd yn Strategaeth Rheoli'r Trysorlys, byddant yn cael eu tynnu oddi ar y rhestr. Os bydd sefydliad yn methu ad-dalu buddsoddiad, yna gallai'r golled ariannol i'r Awdurdod fod yn uwch na £1m. Fodd bynnag, oherwydd rheoli'r portffolio'n ofalus, nid oes yr un sefydliad wedi methu ad-dalu arian sy'n ddyledus.

Mae gan yr Awdurdod fynediad rhwydd at fenthyciadau gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus, nid oes unrhyw risg sylweddol na fyddai'n gallu codi'r arian i gwrdd â'i ymrwymiadau dan yr offerynnau statudol. Yn hytrach, y risg yw y bydd yr Awdurdod yn rhwym o ailgyflenwi cyfran sylweddol o'i fenthyciadau ar adeg o gyfraddau llog anffafriol.

Gwnaed asesiad o effaith ariannol 1% o gynnydd mewn cyfraddau llog; byddai'r llog ar fenthyciad cyfradd amrywiol wedi codi £57k; a byddai'r llog oddi ar fuddsoddiadau wedi cynydd £30k.

32. Ymrwymiadau Amodol

<u>Pensiynau Diffoddwyr Tân yn ôl y Galw</u>

Mae Diffoddwyr Tân yn ôl y Galw wedi gallu ymuno â'r Cynllun Pensiwn Diffoddwyr Tân Newydd ers 1 Ebrill 2006. Fodd bynnag, o ganlyniad i achos llys yn ymwneud â Gweithwyr Rhan Amser (Atal triniaeth llai ffafriol), a ddaeth i rym ar 1 Gorffennaf 2000, dan rai amgylchiadau mae hawl gan Ddiffoddwyr Tân yn ôl y Galw brynu i mewn i Gynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân o ddyddiad cynharach. Lle bo'r opsiwn hwn yn cael ei ddewis, bydd ymrwymiad sylweddol i'r Awdurdod dalu cost pensiynau o'r fath. Nid yw cyfrifiad manwl yr ymrwymiad wedi ei gytuno'n llwyr eto, ac efallai y bydd elfen yn cael ei ariannu gan Lywodraeth y Cynulliad. Ar hyn o bryd, nid oes modd mesur costau ac amseru ymrwymiad o'r fath, os oes rhai.

<u>Rhoi cyfrif am y newid o'r Mynegai Prisiau Manwerthu i'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr ar gyfer Codi Cyfradd Buddion Pensiwn</u>

Fel y nodir yn nodyn 1, mae'r penderfyniad i godi cyfradd pensiynau gwasanaethau cyhoeddus gan ddefnyddio'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr yn hytrach na'r Mynegai Prisiau Manwerthu wedi cael ei gydnabod yn y cyfrifon hyn. Mae'r penderfyniad hwn ar hyn o bryd gerbron y llysoedd mewn achos o adolygiad barnwrol. Mae'r Llywodraeth yn amddiffyn yr achos yn gryf, ac felly nid oes addasiad wedi ei wneud i'r cyfrifon yn hyn o beth. Nid aseswyd goblygiadau ariannol yr adolygiad yn penderfynu yn erbyn y llywodraeth.

CYFRIF CRONFA BENSIWN Y DIFFODDWYR TÂN

Cyfrif y Gronfa	*2010/11 £000*	*2009/10 £000*
INCWM		
Cyfraniadau Derbynadwy:		
Cyfraniadau arferol y Cyflogwr	(2,006)	(2,000)
Cost Afiechyd y Cyflogwr	(38)	0
Aelodau	(1,115)	(1,100)
Trosglwyddiadau i mewn	(260)	(216)
CYFANSWM	**(3,419)**	**(3,316)**
GWARIANT		
Buddion yn Dadalwy:		
Taliadau Pensiwn	4,640	4,647
Cymudo buddion Pensiynau a Lwmp-swm	659	1,306
Taliadau i Ymadawyr, ac ar eu rhan:		
Trosglwyddiadau allan	1	587
CYFANSWM	**5,300**	**6,540**
SWM NET (TALADWY)/DERBYNIADWY CYN Y GRANT YCHWANEGOL	1,881	3,224
Grand Ychwanegol gan Lywodraeth y Cynulliad	(1,881)	(3,224)
SWM NET (TALADWY)/DERBYNIADWY AM Y FLWYDDYN	**0**	**0**

Datganiad Asedau Net	*2010/11 £000*	*2009/10 £000*
Asedau ac Ymrwymiadau Cyfredol Net:		
Grant Ychwanegol yn daladwy i/(oddi wrth) Lywodraeth y Cynulliad	1,336	1,152
Swm yn ddyledus o'r Gronfa Gyffredinol	(1,336)	(1,152)
Asedau Net ar ddiwedd y flwyddyn	**0**	**0**

Nodiadau i Gronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân

Sefydlwyd y Gronfa ar 1 Ebrill 2007, ac mae'n ymorol am Gronfeydd Pensiwn y Diffoddwyr Tân 1992 a 2007, a'r Awdurdod sy'n ei gweinyddu. Telir cyfraniadau'r cyflogwr a gweithwyr i'r Gronfa, a gwneir taliadau i bensiynwyr ohoni. Mae lefelau cyfraniadau'r gweithwyr a'r cyflogwr yn seiliedig ar ganrannau o'r cyflog pensiynadwy a osodir yn genedlaethol gan Lywodraeth y Cynulliad, ac maent yn agored i ailwerthusiad bob tair blynedd gan Adran Actiwari'r Llywodraeth. Mae'r cynllun yn un nad yw'n cael ei ariannu, nid oes ganddo asedau buddsoddi, a bydd unrhyw wahaniaeth rhwng y buddion sy'n daladwy a'r cyfraniadau derbyniadwy, yn cael ei ateb gan Grant Ychwanegol gan Lywodraeth y Cynulliad.

Mae trosglwyddiadau i'r cynllun, ac ohono, yn drosglwyddiad o fuddion pensiwn i gynllun pensiwn arall ar gyfer gweithwyr newydd neu bresennol, ac mae trosglwyddiadau allan yn drosglwyddiad buddion i weithwyr sydd wedi gadael yr Awdurdod ac wedi ymuno â chynllun pensiwn arall.

Mae'r Awdurdod yn gyfrifol am dalu cyfraniadau'r cyflogwr i'r gronfa, a dyma'r costau a gynhwysir yn y cyfrifon ar gyfer yr Awdurdod.

Ar ddechrau'r flwyddyn ariannol, gwneir asesiad o swm y Grant Ychwanegol sydd ei hangen gan Lywodraeth y Cynulliad, a chaiff 80% o'r amcangyfrif ei dalu ym mis Gorffennaf. Roedd yr amcangyfrif ar gyfer 2010-11 yn cynnwys asesiad o nifer y diffoddwyr tân sydd i fod i ymddeol o fewn y flwyddyn yn seiliedig ar oedran a blynyddoedd eu gwasanaeth, ac yn seiliedig ar hyn, gellir amcangyfrif y taliad cymudo a ddaw'n ddyledus, a'r taliadau pensiwn ychwanegol. Yn 2010-11, fe wnaeth rhai diffoddwyr tân a oedd yn gymwys i ymddeol yn ystod y flwyddyn barhau mewn gwasanaeth oherwydd yr hinsawdd economaidd gyfredol, ac roedd hyn yn golygu bod y Grant

Ychwanegol yn uwch na'r hyn oedd ei angen i ymorol am y diffyg yn y gronfa. Ar ddiwedd y flwyddyn, roedd ar yr Awdurdod £1.336m i Lywodraeth y Cynulliad oherwydd gor-dalu'r Grant Ychwanegol.

Mae'r polisïau cyfrifyddu ar gyfer Cyfrif y Gronfa Bensiwn yn gyson â'r polisïau cyfrifyddu sydd ar dudalennau 17 – 23.

Cyfraddau Cyfraniadau

Dan Reoliadau Pensiwn y Diffoddwyr Tân, cyfraddau'r cyfraniadau ar gyfer cynllun 2007 oedd 19.5% o gyflog pensiynadwy (11% cyflogwyr a 8.5% gweithwyr), ac ar gyfer cynllun 1992, roedd yn 32.3% o gyflog pensiynadwy (21.3% cyflogwr a 11% gweithwyr).

Nid yw Cronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân yn cymryd ystyriaeth o'r ymrwymiadau ar gyfer pensiynau a buddion eraill wedi diwedd y cyfnod, gan mai cyfrifoldeb yr Awdurdod yw hyn. Mae manylion am yr ymrwymiadau pensiwn tymor hir i'w cael yn nodyn 30 o'r datganiadau ariannol craidd (2011 - £189.89m, 2010 - £216.81m).

Adroddiad yr archwilydd annibynnol i Aelodau Awdurdod Tân Gogledd Cymru

Rwyf wedi archwilio datganiadau cyfrifyddu a nodiadau cysylltiedig:

- Awdurdod Tân Gogledd Cymru; a
- Chronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân

am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2011 dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.
Mae datganiadau cyfrifyddu Awdurdod Tân Gogledd Cymru yn cynnwys y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn, y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian, a'r nodiadau cysylltiedig.
Mae datganiadau cyfrifyddu Cronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân yn cynnwys Cyfrif y Gronfa a'r Datganiad Asedau Net.
Mae'r fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd wrth eu paratoi yn gyfraith berthnasol, ac mae'r Cod Ymarfer ar Gyfrifydda Awdurdodau Leol yn y Deyrnas Unedig 2010/11 yn seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Cyfrifoldebau unigol y swyddog ariannol cyfrifol a'r archwilydd annibynnol

Fel yr eglurwyd yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiad o Gyfrifon, sydd ar dud. 7, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiad o gyfrifon, gan gynnwys cyfrifon y gronfa bensiwn, sy'n rhoi golwg gwir a theg.
Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau cyfrifyddu ac unrhyw nodiadau cysylltiedig yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (Y Deyrnas Unedig ac Iwerddon). Mae'r safonau hynny yn i gwneud yn ofynnol i mi gydymffurfio â'r Safonau Moesegol ar gyfer Archwilwyr gan y Bwrdd Arferion Archwilio.

Cwmpas yr archwiliad a'r datganiadau cyfrifyddu

Mae archwiliad yn golygu cael tystiolaeth am symiau a datgeliadau yn y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig sy'n ddigonol i roi sicrwydd rhesymol bod y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig yn rhydd o gamddatganiadau pwysig, p'un ai oherwydd twyll neu gamgymeriad. Mae hyn yn cynnwys asesiad o p'un ai yw'r polisïau cyfrifyddu yn briodol i amgylchiadau Awdurdod Tân Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân, ac wedi eu defnyddio'n gyson a'u datgelu'n ddigonol; natur resymol yr amcangyfrifon cyfrifyddu sylweddol a wneir gan y swyddog ariannol cyfrifol a chyflwyniad cyffredinol y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.
Hefyd, rwyf wedi darllen yr holl wybodaeth ariannol ac anariannol yn y Rhagair Esboniadau er mwyn adnabod unrhyw anghysonderau pwysig gyda'r datganiadau cyfrifyddu archwiliedig a'r nodiadau cysylltiedig. Os byddaf yn dod yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysonderau amlwg, byddaf yn ystyried y goblygiadau ar gyfer fy adroddiad.

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Awdurdod Tân Gogledd Cymru

Yn fy marn i, mae'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig:

- yn rhoi golwg gwir a theg o sefyllfa ariannol Awdurdod Tân Gogledd Cymru fel yr oedd ar 31 Mawrth 2011, ynghyd â'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifydda Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2010/11.

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Cronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân

Yn fy marn i, mae cyfrifon y gronfa bensiwn a'r nodiadau cysylltiedig:

- yn rhoi golwg gwir a theg o trafodion ariannol Cronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2011, ynghyd â swm a lleoliad asedau ac ymrwymiadau'r gronfa ar y dyddiad hwnnw; ac
- wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifydda Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2010/11.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r wybodaeth sydd yn y Rhagair Esboniadol am y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig wedi eu paratoi yn eu cylch, yn gyson â'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.

Materion yr wyf yn adrodd yn eu cylch trwy eithriad

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd ynghylch y Datganiad Llywodraethu yr wyf yn adrodd i chi os nad yw, yn fy marn i, yn adlewyrchu cydymffurfiaeth â'r Fframwaith *Delivering Good Governance in Local Government* a gyhoeddwyd gan CIPFA/SOLACE ym Mehefin 2007, neu os yw'r datganiad yn gamarweiniol neu'n anghyson â gwybodaeth arall yr wyf yn ymwybodol ohoni o ganlyniad i'm harchwiliad.

Ardystiad o gwblhau archwiliad

Rwy'n tystio fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Awdurdod Tân Gogledd Cymru yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a'r Cod Ymarfer Archwilio a gyhoeddwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Anthony Barrett
Archwilydd Penodedig
Swyddfa Archwilio Cymru,
24 Heol y Gadeirlan,
Caerdydd,
CF11 9LJ

Medi 2011

Atodiad: Addasiad Blwyddyn Flaenorol – Troi i'r Safonau IFRS

Troi'r Cyfrif Incwm a Gwariant 2009-10

CYFRIF CYNHWYSFAWR INCWM A GWARIANT SY'N CYDYMFFURFIO AG IFRS 2009/10	Fel yr adroddwyd dan UK GAAP	Addasiad i'r Datganiad Cyfrifyddu	Addasiadau IFRS Prydlesau	Addasiadau IFRS Buddion Gweithwyr	Addasiadau IFRS Grantiau'r Llywodraeth a Ohiriwyd a Grantiau y tynnwyd cais amdanynt yn ôl	IFRS Pensiynau IAS19	Cyfrif Cynhwysfawr Incwm a Gwariant 2009/10
	£	£	£	£	£	£	£
Diogelwch Tân Cym – Archwilio ac Ardystio	1,947,075		7,983	(1,228)	(27,522)	59,124	1,985,432
Diogelwch Tân Cym - Archwilio ac Ardystio (Incwm)	(124,193)						(124,193)
Diogelwch Tân Cym - Atal ac Addysgu	3,713,778		10,596	(2,383)	(53,411)	114,738	3,783,318
Diffodd tanau – Ymateb Gweithredol	17,873,875	2,573,648	(21,910)	(11,438)	(256,415)	550,836	20,708,596
Diffodd tanau – Ymateb Gweithredol (Incwm)	(370,703)						(370,703)
Diffodd tanau – Cyfathrebu ac Anfon Allan	3,199,794		8,042	(1,063)	(23,819)	51,168	3,234,122
Diffodd tanau – Sicrhau Cyflenwadau Dŵr	193,535		(1,320)	(57)	(1,271)	2,730	193,617
Costau Craidd Corfforaethol a Democrataidd	214,361		220	(29)	(654)	1,404	215,302
Costau heb eu dosrannu	617,495					(500,000)	117,495
Costau heb eu dosrannu (Incwm)	0						0
COST NET GWASANAETHAU	**27,265,017**	**2,573,648**	**3,611**	**(16,198)**	**(363,092)**	**280,000**	**29,742,986**
Enillion/Colled ar Gael Gwared ar Asedau Sefydlog (CF)	(12,943)		0				(12,943)
Diffyg ar y Cyfrif Masnachu	18,966						18,966
Llog Allanol sy'n Daladwy a Gostyngiadau	288,237		31,957				320,194
Llog ar Falansau	(27,384)						(27,384)
Darpariaeth Dyled Ddrwg	(11,000)						(11,000)
Costau Llosg Pensiynau	10,118,000					2,150,000	12,268,000
Adenillion ar Asedau Pensiwn	(516,000)						(516,000)
Costau Amhariad	2,573,648	-2,573,648					0
Trosglwyddo i Ddarpariaethau	131,627						131,627
Trosglwyddo i(o) Gronfeydd a Glustnodwyd	0	59,427					59,427
GWARIANT GWEITHREDU NET	**39,828,168**	**59,427**	**35,568**	**(16,198)**	**(363,092)**	**2,430,000**	**41,973,873**
Gwir Gyfraniadau	(31,311,563)						(31,311,563)
(GWARGED)/DIFFYG NET AM Y FLWYDDYN	**8,516,605**	**59,427**	**35,568**	**(16,198)**	**(363,092)**	**2,430,000**	**10,662,310**

Trosi'r Fantolen fel ar 1 Ebrill 2009

	Fel ag adroddwyd gan GAPP DU BALANS 31.03.09	Ailgategoreiddi o cymwysiadau IFRS o asedau/ymrwy miadau	Cymwysiadau IFRS Darpariaethau ST ac LT	Cymwysiadau IFRS RIA i gronfeydd wrth gefn	Cymwysiadau IFRS Prydlesau	Cymwysiadau IFRS Manteision gweithwyr	Cymwysiadau IFRS Grantiau Llywodraeth a ohiriwyd	Cymhwysiad IFRS Cronfa Bensiwn IAS 19	Balans GAAP DU ar ffurf IFRS BALANS 1.04.09	
	£	£		£	£	£	£	£	£	
ASEDAU GWEITHREDOL										**OPERATIONAL ASSE**
TIR AC ADEILADAU ERAILL	22,036,343.43									
CERBYDAU AC OFFER	8,301,056.43									
ISADEILEDD	32,737.85									
	30,370,137.71	-30,370,137.71								
ASEDAU ANWEITHREDOL	64,503.00	-64,503.00								
	0.00	30,434,640.71			671,742.61				31,106,383.32	PROPERTY, PLANT &
ASEDAU SEFYDLOG ANGHYFFWRDDAD	27,867.29								27,867.29	INTANGIBLE ASSETS
CYFANSWM ASEDAU HIR DYMOR	**30,462,508.00**	**0.00**			**671,742.61**	**0.00**	**0.00**		**31,134,250.61**	**TOTAL LONG TERM A**
ASEDAU CYFREDOL										**CURRENT ASSETS**
ASEDAU ARIANNOL BYR DYMOR										**SHORT TERM FINANC**
ARIAN MEWN LLAW	0.00								0.00	CASH & CASH EQUIVA
STOCIAU A GWAITH AR FYND	336,243.00								336,243.00	INVENTORIES & WOR
DYLEDWYR	2,602,919.00	87,363.00							2,690,282.00	SHORT-TERM DEBTO
BUDDSODDIADAU	1,672,697.00								1,672,697.00	SHORT-TERM INVEST
TALIADAU O FLAEN LLAW	87,363.00	-87,363.00								
	4,699,222.00	**0.00**		**0.00**	**0.00**	**0.00**	**0.00**		**4,699,222.00**	
		0.00		0.00					0.00	ASSETS HELD FOR S
CYFANSWM ASEDAU CYFREDOL	**4,699,222.00**	**0.00**		**0.00**					**4,699,222.00**	**TOTAL CURRENT AS**
YMRWYMIADAU CYFREDOL										**CURRENT LIABILITIE**
YMRWYMIADAU ARIANNOL BYR DYMOR										**SHORT TERM FINANC**
CREDYDWYR	2,858,830.00			19,157.00	135,606.61	365,408.87			3,379,002.48	SHORT-TERM CREDI
BENTHYCA SY'N DALADWY O FEWN 12	4,447,677.00								4,447,677.00	SHORT-TERM BORRO
TALEBAU O FLAEN LLAW	366,220.00			-366,220.00					0.00	
DARPARIAETHAU ST	0.00		100,000.00						100,000.00	
GORDDRAFFT BANC	359,591.00								359,591.00	BANK OVERDRAFT
CYFANSWM YMRWYMIADAU CYFREDO	**8,032,318.00**	0.00	100,000.00	-347,063.00	135,606.61	**365,408.87**			**8,286,270.48**	**TOTAL CURRENT LIA**
ASEDAU/YMRWYMIADAU CYFREDOL N	**-3,333,096.00**	**0.00**	**-100,000.00**	**347,063.00**	**-135,606.61**	**-365,408.87**	**0.00**		**-3,587,048.48**	**NET CURRENT(-) LIA**
CYFANSWM ASEDAU LLAI YMRWYMIAD	**27,129,412.00**	**0.00**	**-100,000.00**	**347,063.00**	**536,136.00**	**-365,408.87**	**0.00**		**27,547,202.13**	**TOTAL ASSETS LESS**
YMRWYMIADAU ANGHYFREDOL										**LONG-TERM LIABILIT**
YMRWYMIAD PENSIWN	140,300,000.00							31,390,000.00	171,690,000.00	PENSIONS LIABILITY
YMRWYMIAD ARIANNU HIR DYMOR: BE	10,857,557.00								10,857,557.00	LONG-TERM BORROW
YMRWYMIADAU HIR DYMOR ARALL	0.00				456,192.69				456,192.69	OTHER LONG-TERM
DARPARIAETHAU	515,937.00		-100,000.00						415,937.00	PROVISIONS
GRANTIAU LLYWODRAETH A OHIRIWYD	1,472,082.00						-1,472,082.00			
GRANTIAU CYFALAF NAS DDEFNYDDIW	0.00								0.00	CAPITAL GRANTS RE
	153,145,576.00	**0.00**	**-100,000.00**	**0.00**	**456,192.69**	**0.00**	**-1,472,082.00**		**183,419,686.69**	**TOTAL LONG-TERM L**
CYFANSWM ASEDAU LLAI YMRWYM	**-126,016,164.00**	**0.00**	**0.00**	**347,063.00**	**79,943.31**	**-365,408.87**	**1,472,082.00**	**0.00**	**-155,872,484.56**	**TOTAL ASSETS LES**
CRONFEYDD WRTH GEFN										**UNUSABLE RESERVE**
CRONFA WRTH GEFN PENSIYNAU	-140,300,000.00							-31,390,000.00	-171,690,000.00	PENSIONS RESERVE
CRONFA WRTH GEFN BUDDIANNAU GW	0.00					-365,408.87			-365,408.87	EMPLOYEE BENEFITS
CYFRIF NEWID CYFALAF	14,267,249.00				79,943.31		1,472,082.00		15,819,274.31	CAPITAL ADJUSTMEN
CRONFA WRTH GEFN AILBRISIO	16,587.00								16,587.00	REVALUATION RESE
	-126,016,164.00	**0.00**	**0.00**	**0.00**	**79,943.31**	**-365,408.87**	**1,472,082.00**	**-31,390,000.00**	**-156,219,547.56**	**Total Unusable Rese**
BALANS REFENIW										**USABLE RESERVES**
									0.00	GENERAL RESERVES
CRONFA WRTH GEFN CYFFREDINOL	0.00			347,063.00					347,063.00	RESERVES (GRANTS
									347,063.00	**Total Usable Reserv**
CYFANSWM ECWITI	**-126,016,164.00**	**0.00**	**0.00**	**347,063.00**	**79,943.31**	**-365,408.87**	**1,472,082.00**	**-31,390,000.00**	**-155,872,484.56**	**TOTAL EQUITY**

Mantolen trosi ar 1 Ebrill 2010

	Fel ag adroddwyd gan GAPP DU BALANS 31.03.10	Ailgategoreiddio cymwysiadau IFRS o asedau/ymrwymiadau	Cymwysiadau IFRS Darpariaethau ST ac LT	Cymwysiadau IFRS RIA i gronfeydd wrth gefn	Cymwysiadau IFRS Prydlesau	Cymwysiadau IFRS Manteision gweithwyr	Cymwysiadau IFRS Grantiau Llywodraeth a ohiriwyd	Cymhwysiad IFRS Cronfa Bensiwn IAS 19	Balans GAAP DU ar ffurf IFRS BALANS 1.04.10	
	£	£		£	£	£	£	£	£	
ASEDAU GWEITHREDOL										**OPERATIONAL**
TIR AC ADEILADAU ERAILL	22,584,147.35									
CERBYDAU AC OFFER	8,509,035.56									
ISADEILEDD	26,810.56									
ASEDAU CYMUNEDOL	0.00									
	31,119,993.47	-31,119,993.47								
ASEDAU ANWEITHREDOL	590,413.79									
	0.00	31,119,993.47			500,567.69				32,210,974.95	PROPERTY, PL
ASED SEFYDLOG ANGHYFFWRDDADWY	18,575.72								18,575.72	INTANGIBLE AS
CYFANSWM ASEDAU TYMOR HIR	**31,728,982.98**	**0.00**			**500,567.69**	**0.00**	**0.00**		**32,229,550.67**	**TOTAL LONG T**
ASEDAU CYFREDOL										**CURRENT ASSE**
ASEDAU ARIANNOL BYR DYMOR										**SHORT TERM F**
ARIAN MEWN LLAW	0.00		2,032,463.14						2,032,463.14	CASH & CASH E
STOCIAU A GWAITH AR FYND	354,078.32								354,078.32	INVENTORIES &
DYLEDWYR	1,739,595.51	74,949.95							1,814,545.46	SHORT-TERM D
BUDDSODDIADAU	4,021,000.00		-3,020,000.00						1,001,000.00	SHORT-TERM IN
TALIADAU O FLAEN LLAW	73,949.95	-73,949.95								
	6,188,623.78	**1,000.00**		**0.00**	**0.00**	**0.00**	**0.00**		**5,202,086.92**	
		0.00		0.00					0.00	ASSETS HELD F
CYFANSWM ASEDAU CYFREDOL	**6,188,623.78**	**1,000.00**		**0.00**					**5,202,086.92**	**TOTAL CURREN**
YMRWYMIAD CYFREDOL										**CURRENT LIAB**
YMRWYMIAD ARIANNOL BYR DYMOR										**SHORT TERM F**
CREDYDWYR	2,814,480.51			13,209.72	142,929.36	349,212.09			3,319,831.68	SHORT-TERM C
BENTHYCA SY'N ADDALADWY O FEWN 12 MIS	7,220,207.33								7,220,207.33	SHORT-TERM B
TALEBAU O FLAEN LLAW	300,845.57			-300,845.57					0.00	
DARPARIAETHAU ST	0.00		507,000.00						507,000.00	ST PROVISIONS
GORDDRAFFT BANC	986,536.86		-986,536.86						0.00	BANK OVERDRA
CYFANSWM YMRWYMIAD CYFREDOL	**11,322,070.27**	**0.00**	**-479,536.86**	**-287,635.85**	**142,929.36**	**349,212.09**			**11,047,039.01**	**TOTAL CURREN**
YMRWYMIAD/ASEDAU CYFREDOL NET (-)	**-5,133,446.49**	**1,000.00**	**479,536.86**	**287,635.85**	**-142,929.36**	**-349,212.09**	**0.00**		**-5,844,952.09**	**NET CURRENT(**
CYFANSWM ASEDAU LLAI YR YMRWYMIAD C	**26,595,536.49**	**1,000.00**	**479,536.86**	**287,635.85**	**357,638.33**	**-349,212.09**	**0.00**		**26,384,598.58**	**TOTAL ASSETS**
YMRWYMIAD ANNGHYFREDOL										**LONG-TERM LI**
YMRWYMIAD PENSIYNAU	215,137,000.00							10,330,000.00	225,467,000.00	PENSIONS LIAB
YMRWYMIAD ARIANNOL HIRDYMOR: BENTHY	8,891,094.65								8,891,094.65	LONG-TERM BO
YMRWYMIAD HIRDYMOR ARALL	0.00				313,263.33				313,263.33	OTHER LONG-T
DARPARIAETHAU	646,564.40		-507,000.00						139,564.40	PROVISIONS
GRANTIAU LLYWODRAETH A OHIRIWYD	1,835,173.12						-1,835,173.12			
	226,509,832.17	**0.00**	**-507,000.00**	**0.00**	**313,263.33**	**0.00**	**-1,835,173.12**		**234,810,922.38**	**TOTAL LONG-T**
CYFANSWM ASEDAU LLAI YR YMRWYMI	**-199,914,295.68**	**1,000.00**	**986,536.86**	**287,635.85**	**44,375.00**	**-349,212.09**	**1,835,173.12**	**0.00**	**-208,426,323.80**	**TOTAL ASSET**
CRONFEYDD WRTH GEFN										**UNUSABLE RES**
CRONFA WRTH GEFN PENSIYNAU	-215,137,000.00							-10,330,000.00	-225,467,000.00	PENSIONS RES
CRONFA WRTH GEFN BUDDIANNAU GWEITH	0.00					-349,212.09			-349,212.09	EMPLOYEE BEN
CYFRIF ADDASIAD CYFALAF	11,890,323.87				44,375.00		1,835,173.12		13,769,871.99	CAPITAL ADJUS
CRONFA WRTH GEFN AILBRISIO	2,913,866.88								2,913,866.88	REVALUATION
CYFRIF NEWIDIAD OFFER ARIANNOL	0.00								0.00	FINANCIAL INST
	-200,332,809.25	**0.00**	**0.00**	**0.00**	**44,375.00**	**-349,212.09**	**1,835,173.12**	**-10,330,000.00**	**-209,132,473.22**	Total Unusable R
BALANSAU REFENIW										**USABLE RESER**
CRONFEYDD WRTH GEFN CYFFREDINOL	418,513.57					0.00			418,513.57	GENERAL RESE
				287,635.85					287,635.85	RESERVES (GR
									706,149.42	Total Usuable Re
CYFANSWM ECWITI	**-199,914,295.68**	**0.00**	**0.00**	**0.00**	**44,375.00**	**-349,212.09**	**1,835,173.12**	**-10,330,000.00**	**-208,426,323.80**	**TOTAL EQUITY**